

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szubotica, CSÜTÖRTÖK 1925 május 28.

143. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8—58. .: Szerkesztőség 5—10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)

Takarékoskodjunk!

(+) Stojadinovics pénzügyminiszter levelét megírta és abban azt az intelmet intézte a pénzügyi bizottsághoz, hogy a hitelek megszavazásánál a legszigorubb takarékoság alapjára helyezkedjék. — A nép adómegterhelése elérte a maximumot — írja levelében az ország pénzügyeinek legfőbb intézője, ami a nép nyelvére lefordítva, bizvást úgy fogalmazható meg, hogy a magas adók immár kibíratatlanok. Ha maga az állam kincstárnoka hangoztatja az adók további emelésének lehetetlenségét, akkor nyilvánvaló, hogy az adózó polgárság a közterhek viselésében nem a maximumra jutott el, hanem azon már messze túl van.

Ennek a megállapításnak konzekvenciáját a pénzügyminiszter abban látja, hogy a reszortminisztériumokban a legenergiusabb takarékoság érvényesüljön és a pénzügyi bizottság a hitelek megszavazását az állami közgazgatás minden ágában az eddigieknél is sokkal szűkebb korlátok közé szorítsa. A bevételek nem fokozhatók, tehát a kiadásokat kell restringálni, hogy az államháztartás egyensúlya meg ne inogjon. A pénzügyminiszter felhívja a pénzügyi bizottság figyelmét arra, hogy a nép gazdasági fejlődése szempontjából korszakalkotó feladatot old meg, ha munkáját a takarékoság szellemében tekintetnélküli határozottsággal végzi el.

Nem lehet vita tárgya, hogy a takarékoság elvének alkalmazása minden vonalon föltétlenül hozzátartozik az ország pénzügyi szanálásának és gazdasági talpraállításának módszeréhez. A jó gazda számot vet jövedelmével és kiadásait annak mértékéhez szabja. Nem szabad azonban elhanyagolni a jövedelem stabilizálásának szempontját sem. Ha egy üzem bevételeiben stagnálás áll be, sürgősen meg kell vizsgálni ennek okait, orvosolni a bajokat, pótolni a hiányokat, nehogy a stagnálást visszafejlődés kövessék. A pénzügyminiszter kimondja a nincs tovább-ot az állam jövedelmeire, amelyek mellett a már megszavazott hitelek is csak ügygyel-bajjal fedezhetők. Mi történik majd, ha az adóalanyok betegetti az adóalanyok egyes rétegeit és az állam bevételei csökkenni fognak? Ahogy a gép nem szabad túlterhelni, mert munkájának így kimerőszakolt többlet aránytalanul kisebb értékű, mint a kár, amit a túlterhelés a gép produktivitasában okozhat és ahogy a föld termőképességének ésszerűtlenül mohó kihasználása is a termőföldben rejlő tőkét

apasztja, úgy a polgárság teherviselőkéességének túlságos igénybevétele is az állam számára gyümölcsöző tőke kisebbedését vonja maga után.

Amikor a pénzügyminiszter rámutat a finaciális helyzet súlyosságára és a pénzügyi bizottságtól a legkimételetlenebb takarékoságot kívánja, akkor egyszerűsind feltárja annak az egész adózási rendszernek és államháztartási gazdálkodásnak viszásságát, amely a polgárság feljebb már nem csigázható adózási teljesítménye ellenére sem tud normális egyensúlyt teremteni az állam bevételei és kiadásai között.

A pénzügyminiszter által ajánlott takarékoság semmiesetre sem elvetendő gyógyszer, de vigyázni kell az adagolására. A takarékoskodás vajmi könnyen a komoly szükségletek rovására eshetik anélkül, hogy a terméketlen kiadásokat érintené. Az állami kiadások osztályozásában a politika emlékeztet a divathölgyre, aki a kozmetikára szükséges pénzt a családja ebédjén takarítja meg. Fontos célokat szolgáló hitelek

megszorítása vagy elvonása a gazdasági fejlődést zavarja meg és a termelés esélyeit rontja egy költségvetési év mesterséges harmóniája kedvéért.

A helyzetképből, amit a pénzügyminiszter fest, az derül ki, hogy a takarékoság erényének gyakorlásán kívül melyreható reformokat kell életbeleptetni az adózás fantasztikus méreteinek redukálására és egyenlőtlen megosztásának nivellálására. Nem lehet például egészséges állapot, hogy az ország adóbevételeinek túlnyomó részét egyes tartományok szolgáltatják és nem válhat az államkincstár javára, ha a városok és megyék az állami adókat pótdadók kivetésével megtízszerezhetik. A pénzügyminiszternek meg kell menteni az adózókat a jövő költségvetési évek számára és igazságos, minden polgárra és foglalkozási ágra egyenlő mértékben kiterjedő adópolitikával gondoskodni kell róla, hogy az állam ne legyen ráutalva arra a takarékoságra, amely nélkülözhetetlen beruházások elmulasztásával már meglévő jövedelmi forrásokat is kiszárít.

téből Markovics Lázár, Janič Vojislav és Jankovics Velizár is résztvesznek,

akik szintén a horvátokkal való sürgős megegyezés mellett foglalnak állást. Az ellenzéki körök szerint

a miniszterelnök pozíciója nemcsak saját pártjában, de a korona előtt is megrendült

Erre magyarázzák azt a körülményt is, hogy a radikális párt három vezetője, Trifkovic Marko, Gyarics Marko és Zivkovic Ljuba kedden este hosszabb audiencián jelentek meg Alekszander királynál.

Vihar a nemzetgyűlésen

Déle öt háromnegyed tizenegykor nyitotta meg a nemzetgyűlés ülését dr. Szubotics elnök. Rankovics titkár halk hangon olvassa fel az előző ülés jegyzőkönyvét, ami ellen az ellenzék közbeszólásokkal tiltakozik. Különösen dr. Zvanics Zajednica-parti képviselő hangját hallani, aki, mint mindig, most is a leghangosabb közbeszóló.

A jegyzőkönyvhöz Agatanovics kér szót, aki tiltakozik az ellen, hogy a jegyzőkönyvben nincs megemlítve az a házszabálysértés, amit az elnök akkor követett el, amikor nem tette fel az ülés végén szavazásra dr. Superina indítványát a napirend megváltoztatásáról. Szubotics elnök kijelenti, hogy ez nem tartozik a jegyzőkönyv hitelesítéséhez. Agatanovics az ellenzék tepsai közt azt válaszolja, hogy ez a házszabály megsértése, aminek benn kellene lennie a jegyzőkönyvben. Szubotics elnök megismétli, hogy ez nem tartozik a jegyzőkönyv hitelesítéséhez.

Zvanics hangos közbeszólással tiltakozik ez ellen, mire az elnök szóbeli megintésben, majd a képviselő újabb megjegyzései után írásbeli megintésben részesíti. Zvanics erre szót kér, amit azonban az elnök nem ad meg. Az ellenzék azt követeli, hogy szavazzanak, az elnök azonban nem teljesíti az ellenzék követelését. Moskovljevic földművespárti kér ezután szót, közben azonban valamit mondhatott Szubotics elnöknek, mert ez a nagy lárma közben kijelenti, hogy az ülés végén javaslatot fog tenni Moskovljevic megbüntetésére.

— Ez nem igaz! — Tartson rendet! — kiáltják az ellenzéki p dsorokból. — Adja át a helyét Trifkovicnak, az majd rendet csinál!

A nagy lármban az elnök folyton csenget, de nem tud rendet teremteni. Az elnöki és szónoki emelvény körül valóságos tülekedés támad, mire az elnök kénytelen felfüggeszteni az ülést és az ellenzék gúnyos kiáltásai közben

A radikális-párt sürgeti a szerb-horvát megegyezést

Mozgalom a pártban Pasics halogató taktikája ellen
A parlament ülése

Beogradból jelentik: Az ellenzéki partok, amint előrelátható volt, megkezdték erőteljes ellenzéki akciójukat a kormány ellen. A parlament szerdai ülésén már magasan lobogott a harcias szellem, különösen a délelőtti ülésen, amikor a blokk

a blokk valósággal technikai obstrukciót rendezett a radikálisok nem kis meglepetésére.

A parlamenti küzdelemben ezúttal a Radics-párt is teljes erejével vett részt; a horvát képviselők nem viselkedtek, mint eddig, csendesesen, hanem élénk szerepet vállaltak azokban a lármás jelenetekben, amelyek a délelőtti ülésen sűrűn fölviharoztak, miáltal a földműveshitelekéről szóló javaslatot tárgyaltak.

Az ellenzéki partok vezetői a nap folyamán állandóan tanácskoztak. A parlament ülése alatt, délelőtt rövid megbeszéléseket folytattak, délután pedig hosszabb tanácskozásra gyűltek össze, hogy a politikai helyzetet megvitassák. A tanácskozásokban nem vett részt Radics Pavle, aki még nem érkezett vissza Zagrebből, ahol Radics Istvánnal beszélte meg a horvát parasztpárt helyzetét.

A parlament ülésével egyidejűleg a királyi palotában is fon-

tos események történtek. Megjelentek a királynál Pasics miniszterelnök, Lukinics Edo igazságügyminiszter, Trifkovic Marko, a parlament elnöke és Polisevics, az államtanács elnöke. A megjelentek a királyi elnökletével egybevezett

udvari tanácsot tartottak, amelyen a királyi család belső ügyeiről, főleg György hercegről volt szó.

Politikai körökben a hangulat rendkívül feszült. A radikálisok sorában bizonyos mozgalom észlelhető, melynek célja egyelőre nem világos. Beavatott helyről azonban az a hír terjedt el, hogy

ez a mozgalom Pasics miniszterelnök ellen irányul.

A párt többsége ugyanis sehogysem akar belenyugodni abba, hogy a horvátokkal való megegyezést elhalasszák, ahogy a miniszterelnök kívánja, hanem minél gyorsabban tető alá szeretné hozni a szerb-horvát megegyezést. Az elégedetlenség, hir szerint, olyan nagymérvű, hogy komolyan számolni lehet azzal, hogy Pasics miniszterelnök ezúttal nem tudja engedelmességre bírni pártjait. Jellemző, hogy

a mozgalomban Pasics miniszterelnök legszűkebb környeze-

elhagyja a parlament ülés-
termét.

Az ellenzék sürgeti a rokkanttörvényt

A szünet majdnem egy óra
hosszat tart és az elnök tizenkét
óra előtt nyitja meg újból az
ülést. Azonnal rátér az elnöki be-
jelentésekre és közli, hogy dr.
Behmen és társai javaslatot nyuj-
tottak be a parlamentnek a rok-
kanttörvényre vonatkozólag és kéri
erre a sürgősség kimondását.

Gyuristics Márkó szociálpolitikai
miniszter kijelenti, hogy a kor-
mány rokkanttörvény-javaslatát leg-
később öt napon belül a parlament
előtt lesz és ezért semmi szükség
nincs a sürgősség kimondására.

Behmen ezzel szemben kéri a
sürgősség kimondását és élesen
támadja a kormányt, amelynek
szerinte volt ideje tíz reakciós tör-
vényjavaslat betérjesztésére, de arra
nem ért rá, hogy a rokkanttörvényt
benyújtsa. (Zajos tiltakozás a radi-
kálisparton). Önök — folytatja
Behmen a radikálisok felé for-
dulva — a legtöbbet vitatkoztak
a rokkantokról, de a legkevésbé
tettek értük.

Óriási lármát keletkezik erre a
kormányparton és a képviselők
közül különösen Marics Koszta
boszniai radikális vitatkozik hara-
gosan az ellenzékkel. Erre Kor-
osec feláll és vörös rózsát nyújt át
Maricsnak a béke jeléül, általános
derültséget keltve.

Agatonovics demokrata és Ko-
kanovics földmivesspárti, Kremzsár
klerikális és Bazala dr. (Zajednica)
a sürgősség kimondása mellett
szólnak fel, Gyuristics Márkó
szociálpolitikai miniszter pedig
újabb ellene emel szót.

Az elnök ekkor bejelenti, hogy
Susnik klerikális képviselő és tár-

sai névszerinti szavazás elrendel-
ését kéri, azonban ennek a ház-
szabályok értelmében nincs helye.
Ebből ismét nagy vita fejlődik,
amelyben Kremzsár klerikális,
Moskovljevic földmivesspárti és
mások vesznek részt. Az elnök
többször is szavazásra teszi fel a
maga házszabály-magyarozatát és
az általános zavarban alig lehet
észrevenni, hogy a többség elveti
a sürgősségi indítványt. Az elnök
ezután felkeltőkor berekeszti az
ülést és folytatását délután öt
óra tájékoztató ki.

A délutáni ülés

A délutáni ülést háromnegyed
hatkor nyitja meg Szubotics alelnök
és felolvassa Korosec és társainak
hozzá intézett kérdését, hogy mért
nem utasította rendre a földmive-
lésügyi minisztert, aki beszéde fo-
lyamán a szlovén néppártot kleriká-
lis pártjának nevezte. Kijelenti az el-
nök, hogy a miniszter ezzel nem
akarta a szlovén néppártot megsér-
teni.

Miletics Krsta földmivészügyi
miniszter ugyancsak kijelenti, hogy
nem volt szándékában a pártot sér-
teni. Nem tudta, hogy a klerikális
jelzőt sértőnek tartják a szlovén
néppárt tagjai.

Az elnök válaszul ezután Neu-
dorier Radics-párti képviselőnek, a
ki azt a kérdést intézte hozzá, hogy
a dr. Bazala elleni inzultus ügyé-
ben az elnök által megígért vizs-
gálat milyen eredménnyel végző-
dött és figyelmeztette az elnököt,
hogy annak idején ünnepélyes ígé-
retet tett az incidens részeseinek
megbüntetésére. Az elnök válaszá-
ban kijelenti, hogy emlékezete sze-
rint az incidens az ülés bezárása
után történt és így Bazalanak mód-
jában áll büntető feljelentést tenni.

Neudorier nincs megelégedve a
válasszal és tiltakozik a kérdésnek
ilyen beállítása ellen.

Végre áttérnek a napirendre, a
mezőgazdasági hitelekéről szóló tör-
vényjavaslat tárgyalására. A vita
első szónoka Timotijevics Koszta
demokrata képviselő, aki egyúttal
az utolsó felszólaló is, mert sikerült
az ülést végigbeszélni. Több mint

kétórás beszédében részletesen bi-
ráltta a miniszter javaslatát.

Az ülést fél nyolc órakor rekesz-
tette be az elnök és a legközelebbi
ülést a csütörtöki görög-keleti ün-
nep miatt péntek délelőtt kilenc
óra tájékoztató ki. A napirend változat-
lanul: 1. A földmivesspárti hitelekéről szóló
törvényjavaslat. 2. Az ankéttbizott-
ság jelentése.

Kétszeres gyilkosság a bíróság előtt

A porvesztes alperes bírói tárgyaláson lelőtte a felperest és a fel-
peres ügyvédjét — A rumai német párt vezetőjének tragédiája

Noviszadról jelentik: A szerém-
ségi Jazak községben kedden meg-
döbbentő gyilkosság történt: egy
helyszíni tárgyalás alkalmával

az alperes rálőtt perbeli ellen-
feleire s a bíróság tagjaira és
a menekülők közül a felperest
és annak ügyvédjét agyonlőtte.

A gyilkos Boics Dimitrije jazaki
földműves, aki ellen földszomszédja
Kupek János gazdálkodó az iregi
járásbíróság előtt pert indított. A
kereset szerint Boics nagyobb terü-
letet jogtalanul elszántott Kupek
földjéből, azonban Kupek többszöri
felhívására sem volt hajlandó bir-
tokába visszabocsátani az elszántott
földterületet. A járásbíróság ebben
az ügyben kedden délután helyszí-
ni tárgyalásra szállt ki. A tárgya-
lás folyamán beigazolódott, hogy
Boics jogtalanul szántotta el Kupek
földjét. A bíróság az alperest arra
kötelezte, hogy az elszántott terü-
letet bocsássa vissza felperes bir-
tokába, a további birtokháborítástól
pénzbírság kiszabásával eltiltotta s
arra kötelezte, hogy a felmerült
költségeket fizesse meg.

Boics, amikor kihirdették az ité-
letet, odaugrott kocsijához

leemelte vadászigyverét és a
bíróságra célzott.

A bíró, a jegyző, ugyancsak Ku-
pek, valamint annak ügyvédje dr.
Müller József rumai ügyvéd, aki a
rumai német párt vezető tagja volt,
rémülten igyekeztek menekülni a
fegyver csöve elől. Néhány pillanat
mulva azonban

eldördült a lövés és Kupek Já-
nos holtan esett össze.

A lövés után Boics üldözőbe vette
a menekülőket és megegyezően el-
lőtte fegyverét.

A sörétek dr. Müller János
ügyvédet találták, aki fájós lá-
baival nem tudott elmenekülni.
Müller nyomban meghalt.

Az elmenekült járásbíró a történ-
tekről nyomban értesítette a csend-
őrséget, amely megindította a nyom-
ozást és a gyilkos Boicsot letar-
toztatta.

Az áldozatok holttesteit szerdán
boncolták fel. A boncolás alkalmá-
val megállapították, hogy mindkét
lövés hátulról érte az áldozatokat.
Kupeknek a hátán, dr. Müller ügy-
védnek pedig a veséjébe hatoltak
be a sörétek. Mindkét lövés azon-
nali halált okozott. A bűntény áldo-
zatait szerdán temették el nagy
részvét mellett.

A gyilkost beszállították a rumai
ügyészség fogházába.

Ugy fáj az élet...

Szenteleky Kornél új könyve

Nemsokára öt éve lesz már annak,
hogy a »Bácsmegyei Napló« új folya-
ma megindult. Ma már — nem is egé-
szén öt év-mulva — csak röstellkedve
lehet beszélni arról a hírszolgálatról,
arról az anyagszerzésről, arról a ri-
portage-ról, ami akkor az újságszínalás
feltételeit megszabta. Röstellkedve, mert
szavunk hitelét kockáztatjuk annak a
valóban hősi küzdelemnek elmondásá-
val, amit a lap megjelenéséért minden
nap újra meg újra kellett folytatnunk.
Mennyi ötlettel, invencióval, fáradhatat-
lansággal kellett akkor pótolni az ese-
ményekről való tökéletes elszigeteltsé-
günket. Egyszer kezünkbe került a há-
borualatti Hét-nek egy száma s benne
olyan cikket találtunk, amit az esemé-
nyek bizonyos vonatkozásban újra ak-
tuálissá tettek. A cikkből tárcát lett s
harmadnapra levelet kaptunk dr. Stan-
kovics Kornél statisztikai községi or-
vostól, amelyben az értelemzavaró saj-
tóhibák kijavítását kérte. Ez a véletlen
találkozás meleg és termékeny barátság-
nak lett kiróptató fészke. A »Bácsmegyei
Napló« azóta büszkélkedhet vele, hogy
Szenteleky Kornél a munkatársai közé
tartozik s most, hogy Szenteleky, egy
kötetbe foglalja össze az itt megjelent
javaját, a »Bácsmegyei Napló« a
maga házi ünnepének is érzi a vajdasági
irodalmi életnek ezt az ünnepnapját.

Szenteleky Kornél háta mögött nem-
csak az öreg Moravcsik mellett töltött
pár esztendő asszisztenskedés, de egy
husz éves korában írt és Budapesten
megjelent regény s a Hét-ben megjelent
sokszáz cikk, krónika, novella állott már
akkor, amikor a vajdasági irodalom
gondolata egyáltalán fölmerülhetett.

Kétféle vajdasági író van. Az egyik
csak azért író, mert vajdasági, — a
megbocsátó elnézés, kis helyi szempon-
tok rombolják le előtte azokat a gáta-
kat, melyek közte és az irodalom kö-
zött mindenütt másutt az eleve elren-
deltetés fatumos megváltozathatatlansá-
gával meredeznének; a másikul a
vajdasági jelző nem irodalmi mérték,
csak geográfiai meghatározás. Szen-
teleky is vajdasági író, a szó geográfiai
s nem irodalomkritikai értelmében, mert
ő »minden más táján a világnak szent
dalmok« lehetne. Szenteleky egyik leg-
komolyabb értékünk, köztünk az euró-
pai mérték, a helyi, a vidéki szempon-
tokon magasan felülemelkedő színvonal.

Csak most, hogy kötetbe foglalja ösz-
sze kisebb terjedelmű írásait, vált szem-
léltetővé, milyen csodálatos gazdagság
zsufolódik össze írásaiban. Ebből a gaz-
dagságból nemcsak mese csörgödez,
nemcsak a fantázia világít, ebben a
gazdagságban tündöklővé fűdik minden
erőnk, minden látomás, minden adat.
Nehéz íromba azavak finomodnak el-
varasú spadaszínokká, elkopott jelzők
íriss színében ujjazanak fel s a köz-
nap beszéd zavaít úgy szövi össze,
mint a szőnyegszövő perzsa durva
gyapjából a legtündöklőbb szőnyegét.
Kényes és játékos, lelkendezve hajbókol
és ámulan csodálkozik el a meseképes-
könyv-világ minden lapján. Az olvasot-
tak emlékeivel, a látottak hangulatával
s a vágyak képeivel sűrűsödik meg kör-
ülötte a levegő s ott vibrál körülötte,
melléte, benne a nosztalgianak folyton
áramló fluidumja. A nosztalgianak köl-
tője ő. Vágyak arany-bilincseinek rabja.
Vágya úgy vonzolja a szépségek stá-
ciójához, mint a vallás parancsa a hívőket.
Egyformán fájón és fájón-messze van
tőle a gosztenyevirágos gyermekség s
a párisi este, a karnevál tünderei s a ré-

gi szerkesztőség búbjós hangulata, egy
asszony, akit a párisi Operában meglá-
tott, a régi május elseje s a fontai-
nebleau-i ősz. Ahogy ő maga írja »pa-
naszok, sóhajok, ámulások, vágyak, raj-
jongások, nyöszörgések, elkabulások,
csüggedések, álmok, emlékezések, meg-
látások, hazugságok, dalok, jajok, tünö-
dések, mámorok, hívások, várások, lá-
zadások, elfáradások, mindig csak ér-
zések, érzések és érzések... vannak
ebben a könyvben.

Ő csak »néz és hallgat, mint bémész
fineska tündérek táncát és énekét«. S
ezekből a szent elámulásokból, fájdal-
mas messzeségekből, megrikató elso-
dortságokból, vonzó nosztalgialából
megejtően szép líra csendül össze.

Kevesen írnak ma szebben magyar
nyelven, mint Szenteleky Kornél. A
hangszere talán egyhuru, de felső hang-
jai telített gazdagságban zengenek. Fi-
nomkodó, hajporos, pitoreszk ez a pró-
za, mint egy biedermeier-dáma. Ha
szabadna mondani, ő a magyar prózának
Watteau-ja. A hangulat vásznára min-
dig egysíku szavakat rak föl, soha
egyik szó sem hangosabb, mint a másik,
soha egy rajzhiba, sehol egy valcuz-
tulás. Gyöngyöző, kiesztérgyalozott,
frisszű, esendülő, simogató, kimosdatott,
áru és becézett jelzőket ír, a szomo-
ruság völgyét jelző-pointilizmussal
ábrázolja.

Ugy fáj az élet — mondja már a
címbe is s a könyv minden sora a
nosztalgianak, a he nem teljesedő élet-
vágyunk fájalmát zokogja. De ez a fáj-
dalom nem a mimozád, mely becsukódik
az élet érintésére. Nem azért fáj az
élet, mert nem tud előre elbujni, hanem
azért, mert nem tudja elérni. Képek szin-
foljai, szobrok vonalai, széthulló melo-
diák, a párisi uccák zaja, Lacrome szí-
getén a pineák árnyéka, La Tour pasz-

tellei, Firenze és Cimabue, Louise de
la Valliere hajfűrtjei táncolnak el két
szomjas szemre, két reszkető karja előtt
s az fáj, hogy beléjük karolni, bennük
elmerülni, velük egygyé lenni nem tud.
Nem azért fáj az élet, mert tagadója az
örömmek, azért fáj, mert végzetes szere-
lemmel szereti. Minden, amit csodála-
tosan sokrétegeződésű kulturázottsága
magába olvasztott, csak olaj erre az
örökégy szerelemre. Hallgassuk csak,
hogy fáj neki az élet.

— Oh, milyen szép az élet — írja
Párisban, — abban az óriási, meleg,
mámoros szivben, mely az egész világ-
nak szétküldi piros vérét és lázas
lökését. Tavasz és ünnepnap itt az
élet. Itt állok az estében a Szajna part-
ján és szinte szédülök a szép, a gyönyör-
ű, a hatalmas, zürös, zajos, bájos
rengetegben. Ebben a bus esté-
ben feltáru előttem az élet, mintha tit-
kos, fekete ajtó nyílnának fel, melyek
tárlatában káprázatos kincsek tündököl-
nek. Az élet! Mint bűvös, vágyott asz-
szony, most takarja fel az arcát, a kar-
ját, a keblét. Bámulom Őt. Szeretem Őt.
Le szeretnék térdelni előtte, átkelesolni
vakító fehér lábait és megköszönni azo-
kat a morzsákat, amelyeket nekem szór.

Akinek így mutatkozik meg az élet,
aki előtt így tárulnak fel a titkok, aki-
nek így fáj az élet, az csak — mint
Szenteleky — rajongó szerelmese, zso-
lozmázó, térdreereszkedő hívója, vál-
lója, megszállottja lehet az életnek s az
élet tisztá és mulhatatlan örömeinek.

A magyar irodalom hálával köszöni
ezt a gyönyörű könyvet, a legszebb
pünkösdi ajándékot. A könyv címlapja
Geréb Klári artisztikus művészetének
újabb bizonyossága. A nyomdai kiállítás
a »Minerva«-nyomda hozzáértését és
áldozatkészségét dicséri.

Detre János.

KISEBBSÉGI ÉLET

Az Adeverul című bukaresti lap az erdélyi magyar pártnak az iskolatörvénnyel kapcsolatban kiadott manifestumáról vezércikket írt, amelyben a leg-határozottabban állást foglalt a kisebbségek kulturális szabadsága mellett.

— A parlament elé — írja a vezércikk — törvényjavaslat került a magánoktatásról, amely ha nem is fojtja meg teljesen a kisebbségi iskolákat, nagyon megnehezíti azok működését. A törvényjavaslat olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyeket Erdély román iskolái a magyar uralom alatt még csak nem is ismertek. Vannak a javaslatnak pontjai, amelyek egyáltalán figyelembe se veszik a pedagógiai elveket és amelyek egész egyszerűen: a kisebbségi tanulóik lelki kinzását szolgálják. A korlátozások és a tiltó rendelkezések annyira számosak, hogy a javaslatot olvasva, helyenként úgy tűnik föl, mintha a törvényjavaslat valamely fegyház szabályzata volna. Ezzel a törvénnyel új per kezdődik köztünk és a magyarok között és nem kétséges: a magyarok felé mint elnyomottak felé fog fordulni a külföldi szimpátiája. A román nép, ha ez a javaslat törvényerőre emelkedik, nemcsak egész harcos multját tagadja meg, amelyet a szabadság szent nevében harcolt végig, hanem önmaga dönti meg azt az erkölcsi alapot, amelyre a mai Románia épült. A szövetséget ellenezőknek — azt hisszük — a nacionalizmus nevében kötelessége szavát felemelnie olyan törvény ellen, amely nem tiszteli mások természetes jogait. Akkor dolgozik igazán a türelmesség szellemében, ha megígéri, hogyha kormányra kerül, visszaadja a kisebbségi gyermekeknek azt a lehetőséget, hogy anyanyelvükön tanulhassanak.

Magyarországon szabadon szervezhetnek a kisebbségek, írja a budapesti »Somnagsblatt«, amely részletesen beszámol a német kisebbség kulturális mozgalmáról. A lap szerint a »Német Szövetség« a legnagyobb eréllyel végzi a szervezkedést és a hatóságok sehohsem gördítenek akadályt tevékenysége útjába. Nemrégiben az alsónárai helyi csoportot alakította meg, aztán Várdombon és Bátaszéken tartott alakuló ülést. A »Német Szövetség« titkára, Anna-brizy Mátyás — írja a kisebbségi lap —, igen szép eredménnyel dolgozott Závod, Kovácsi és Tevel községekben, míg Ludwig Leber titkár Beleska és Nagykeszely községekben ért el kitűnő sikereket. Magyarország, mint ezek a hírek bizonyítják, megértő kisebbségi politikát folytat nemzetiségeivel szemben.

Az anyanyelv jogáért egyébként a kamarában ülő kisebbségi képviselők is elszántan küzdenek a türelmetlen többséggel. A legutóbb Hans Roth, a szászok vezére szólalt fel és érdekes, jellemző összehasonlítást tett az egykori magyar és a jelenlegi román bánásmód, az egykori román követelések és a mai kisebbségi sérelmek között.

— Teljességgel érthetetlen — mondta —, hogyan foszthatnak meg bennünket még a minimumától is azoknak a jogoknak, melyeket a románok Magyarországon élveztek. A magyar uralom alatt a románok, ha kifogástalanul beszéltek is magyarul, a városi és megyei gyűléseken románul szólalhattak fel míg a mostani közigazgatási reform csak »könnnyítést« enged meg. És a román képviselők annak idején a magyar nemzetiségi törvényt nem tartották kielégítőnek. A román nemzeti párt 1881-ben ezt a követelést állítja fel: »A román nyelv törvényes használatának bevezetése valamennyi románlakta területre, mind a közigazgatásban, mind az általános jogéletben.« És: »a románlakta területen románok alkalmaztassanak hivatalnokoknak és nem románok

csak olyanok, kik románul jól beszélnek és irtak és jól ismerik a román népszokásait«. Az 1884-iki román nemzeti-párti konferencián Babes előadó az erdélyi románok akkori nyelvi követelését, mint minimumát jelölte meg annak, amit egy nép attól az országtól köve-

telhet, melynek hazájának és nem börtönének kell lennie. Micsoda guny ezzel szemben a második előadónak a közigazgatási törvényjavaslatához fűzött megjegyzése: »A szönyegen levő törvény a kisebbségek állásához és mentalitásához alkalmazkodik.«

Kivégezték a szófiai merénylőket

A tettesek francia rejtegetőit is halálra ítélték

Szófiából jelentik: A haditörvényszék kedden este hirdette ki ítéletét azoknak a vádlottaknak a bűnpörében, akik a székesegyházban elkövetett merénylőtetteiket rejtegették. Percsemleivel, Nikolova francia tanítónőt és Léger francia alattvalót köztöltött halálra ítélték. Légernek enyhítő körülmények miatt életfogytig tartó fegyházra, Mallet Györgyöt, Nikolova nyelvmesternő fiát másfélévi súlyos börtönre. Az ítélték nyugodtan halgatták végig a halálos ítéletet, valamint azt is, mikor a haditörvényszék elnöke kihirdette, hogy az akasztás nyilvánosság előtt, a főváros egyik forgalmas közterén fog megtörténni.

Friedmann Márkó ügyvéden és a másik két pokolgépes merénylőn, Kozven és Zagorszkin szerdán reggel hajtották

vége a halálos ítéletet. Szófia nyugati városrészében, a mezőn állította fel az akasztófákat Demir cigányhóhér és az ítéletet nyilvánosan hajtotta végre. Több mint ötven ezer ember nézte végig az akasztást a szabad téren emelt tribünszerű emelvényekről. Reggel nyolc óra körül vezették elő a haláraitéltéket, aztán az államügyész felolvasta egész terjedelmében a halálos ítéletet, ami jó félórát tartott. Ezután a gyóntató pap lépett Koevhez és Zagorszkihoz. Előbb ezt a kettőt akasztották föl, utolsónak Márkó Friedmann. Az akasztást három cigány végezte.

Az ítélték előtt kedd délig titkolták, hogy a király megerősítette a halálos ítéletet, csak azután bocsátották be hozzájuk családtagjaikat, hogy elbúcsúhassanak.

Ujabb földrengések Japánban

Tókióban a lakosság nem mer a házakban tartózkodni

Tókióból jelentik: Japánban újabb földrengéseket észleltek, amelyek ismét nagy riadalmat keltettek, de kárt nem okoztak. Az újabb földrengés két óráig tartott és egész Tókióig volt érezhető. A földrengések háromszor ismétlődtek meg. Tókió uccái zsufolásig tele vannak emberekkel, mivel a lakosság nem mer a házakban tartózkodni. Csak a templomok vannak tele. A kormány megette a szükséges intézkedéseket egy nagyobb földrengés esetére. Japán nagyrésztére kihirdették az ostromállapotot.

Neworleansi jelentés szerint az ottani egyetem szeizmográfia rendkívül nagy földrengést jelzett, a

mely megszakítás nélkül 37 percig tartott. A földrengés délután 2 óra 23 perckor kezdődött és három óráig tartott és centruma körülbelül tízezer angol mértfölddel Neworleans-tól délre fekvett.

Ujabb tokiói jelentés szerint Cobetól északra hetven mértföldnyire újabb földrengés volt, amely a legutóbbi földrengés alkalmával még sértetlenül maradt házak nagy részét is összedöntötte a földrengés-sújtotta vidéken. Részletek még hiányoznak, azonban Tókióban azt hiszik, hogy sorozatos újabb földrengésektől kell tartani és a lakosság körében ezért óriási az izgalom.

A horvát parasztpárt nem akar megegyezést Pribicsevicssel

Radics Pavle nyilatkozata Pasics beszédéről

Zagrebból jelentik: Radics Pavle zagrebi tartózkodása alkalmával meglátogatta a vizsgálóbíró hivatalában Radics Istvánt, akivel a politikai helyzetről és a horvát parasztpárt további teendőiről tanácskozott. Hír szerint a horvát parasztpárt vezetősége azon fáradozik, hogy Radics István pörének menetét meggyorsítsák. Ezzel akarják a megegyezés ellenségeinek kezéből kiűzni az utolsó ütőkártyát is, mert azt remélik, hogy Radics Istvánt a bíróság legfeljebb sőtövésegekért fogja elítélni.

A horvát parasztpártiak az ellenzéki blokkhoz, valamint a radikális-párthoz való viszonyáról Radics Pavle a zagrebi újságírók előtt a következőképpen nyilatkozott:

— A blokk legutóbbi értekezletén jóváhagyták azokat a lépéseket, amelyeket a horvát mandátumok mielőbbi verifikálása érdekében tettem. Jóváhagyták a reakciós sajtótörvény- és bírói törvényjavaslat meghusítására kifejtett akciót is. Ezen az ülésen javasoltam, hogy az akciót Davidovics Ljuha vegye kezébe, de úgy határoztak, hogy az akciót tovább is én, mint a horvát parasztklub elnöke, vezessem. Ko-

rábbi megbeszéléseimről beszámoltam Davidovicsnak.

— A megegyezésről — folytatta Radics nyilatkozatát — Pasics keveset, vagy éppen semmit sem beszél. Ha szóbakerül, akkor Pasics ki szokta jelenteni, hogy a megegyezést kívánja. Azt kívánja, hogy a radikálispárt a parasztpárttal hozza meg a megegyezést, de különleges alapon és különleges feltételek mellett, amelyeket eddig senkivel sem közölt, még a radikálisokkal sem. Talán ezekről a feltételekről egyedül Pribicsevics Szvetozár tud, aki ezért írja lapjaiban, hogy a nacionalista blokk erősebb, mint bármikor. Azonban Pribicsevicssel nem akarjuk a megegyezést, mert ő a megszemélyesített rosszakarat és az ő pártja magán viseli egy olyan politikai alakulat minden belyegét, amely sohasem tehetné jóvá az elkövetett törvénytelenégeket. A parasztság sohasem vehetné kezébe a falusi közigazgatást, ami nélkül pedig egyáltalán nincs javulás. Pasics vasárnapi beszédében nem mondta ki véglegesen, hogy mire határozta el magát: szakít-e Pribicsevicssel, vagy feladja a horvátokkal való megegyezést.

Hangsúlyozta végül Radics Pavle, hogy minél nagyobbak a megegyezés akadályai, annál kitartóbban fog érte dolgozni a horvát parasztpárt. Mostani politikánkat még abban az esetben sem változtatjuk meg, ha a radikálisok magatartásukkal arra kényszerítenek, hogy elhagyjuk a parlamentet és Beogradot — mondotta Radics Pavle.

Amerika nem vesz részt a garanciapaktumban

Sulyos ellentétek Anglia és Franciaország között

Londonból jelentik: A Westminster Gazette a Foreign Office közlése alapján bőven foglalkozik annak a válasznak tartalmával, amelyet Briand francia külügyminiszter Chamberlainhez küldött a biztonsági egyezmény kérdésében. A lap Briand-t nem kevesebbel vádolja, mint azzal, hogy a békeszerződést szübotálja.

A Westminster Gazette a helyzet röviden úgy jellemzi, hogy Franciaország biztonsági politikája Anglia biztonsági politikájától ugyanugy különbözik, mint annak idején Poincaré jóvátételi politikája különbözött az angol kormány jóvátételi politikájától. A főkülönbség az angol és francia álláspont között az, hogy Franciaország megköveteli, hogy a német-lengyel határ kérdését ne érintsék és hogy Németország végérvényesen mondjon le Ausztriának Németországhoz való csatlakozásáról. Ezzel szemben Anglia egyáltalában nem akarja Németországot kötelezni a keleti határok merev fentartására és visszautasítja azt a francia követelést is, amely szerint Németországnak csak úgy engednie meg a népszövetségbe való belépését, ha szükség esetén keresztül engedi területén a francia csapatokat.

Bulgáriának

ujra le kell szállítani hadserege létszámát

A Cankov-kormány csak fokozatosan akarja szabadságozni a behívottakat

Szófiából jelentik: A bolgár kormány, mint ismeretes, a szófiai pokolgépes merénylet után fölhatalmazást kapott a szövetséges hatalmaktól, hogy a csekély számú katonai erő kiegészítésére 10.000 főnyi miliciát hívjon be. A kizentant kívánságára azonban a nagykövetségi tanács azt a föltételt szabta, hogy a behívott kontingens május 31-én szabadságozandó.

A bolgár hadügyminiszter a hírlapírók előtt most kijelentette, hogy a szövetséges kormányok felhatalmazása alapján behívott új kontingensek támogatásával a hadseregnek sikerült a rendet fenntartania. Tekintettel arra, hogy a veszély elmúlt, a katonai ellenőrző szerv értesítette a bolgár kormányt, hogy a május 31-ikében megállapított határidő további meghosszabbítására aligha számíthat. Ennek ellenére a kormány — teljes tudatában annak a felelősségnek, amely őt úgy a bolgár néppel, mint egész Európával szemben terheli — új javaslatot terjesztett az érdekelt kormányok elé. Jegyzékében a bolgár kormány felhatalmazást kért arra, hogy tízezer főnyi miliciát jegyverben tartson, amelynek szabadságozása május 31-ike után fokozatosan történék meg.

Elfogtak egy bánati rablóbandát

Három év óta fosztogatták Becskerek környékét

Becskerekéről jelentik: A román-északi csendőrség legutóbb letartoztatta Gombos János muzslai földmivest, akire rábizonyult, hogy egy környékbeli tanjáról ellopott egy malacot. A vallatás során Gombos beismerte *Kojis Radivoj* csendőrőrmester előtt, hogy egy nagyobb rablóbandának a feje és a legutóbbi években vezetése alatt a banda tagjai egész sereg bűncselekményt követtek el.

Gombos beismerte, hogy a banda, amely 1922-ben alakult meg, rendszeresen fosztogatta a Becskerek-környéki falvakat, elsősorban Muzslát, Román-Écskát és Német-Écskát. Különösen a vasuti lopásokat kultiválták, mégpedig olyan formában, hogy Becskerek előtt, egy vasuti hidnál — ahol a vonatok rendszerint lassítani szoktak — felgrábták a pánszabvány-becskereki tehervonatra és a rakományt kidobálták a töltésre.

A csendőrség Gombos vallomása alapján őrizetbe vette *Horvát Pál*, *Gergő Imre*, *Gergő György*, *Goraj István*, *Jámbor Imre* és *Jámbor György* muzslai lakosokat, akik szintén résztvettek a fosztogatásokban. A banda tagjai eddig több, mint harminc lopást ismertek be, de a csendőrségnek az a gyanuja, hogy Gombos és társai Becskerek belső területén is elkövettek lopásokat.

A csendőrség még folytatja a nyomozást a rablóbanda teljes bűnlajstromának összeállítása végett.

Megjelent a suboticei kiállítás prospektusa

A kiállításon való részvétel feltételei

A suboticei nagyvásár és kiállítás igazgatósága négy nyelvű prospektust adott ki, amelyben a kiállításon való részvétel feltételeit ismertetik. Eszerint a suboticei kiállítás nemcsak a belső kereskedők és gazdák vehetnek részt, hanem minden olyan külföldi cég is, amely Jugoszláviában nem gyártott ipari termékeket állít elő.

Maga a kiállítás két részből és pedig mezőgazdasági és ipari osztályból áll. A mezőgazdasági osztályon kiállításra kerülnek az állattenyésztés, a mezőgazdaság és az erdészet minden ága, a melynek keretén belül a legmodernebb mezőgazdasági üzemeket, mezőgazdasági gépeket, termelési eljárásokat mutatják be. Ezzel kapcsolatban az ország mezőgazdasági statisztikáját, a külfölddel való forgalmat és a jugoszláv háziipart is ismertetni fogják.

A gyáripari és kereskedelmi kiállítás keretében be fogják mutatni az ország ipari termelését, a külföldről importált iparcikkeket.

A kiállításra július elsejéig lehet jelentkezni. Minden kiállító tartozik a kiállítási területért járó bért a jelentkezéskor lefizetni, mert a bér lefizetése nélkül a jelentkezéseket nem veszik figyelembe. Később és hiányosan érkező jelentkezéseket csak akkor vesznek figyelembe, ha még lesz üres hely, amire azonban a kiállítás és a vásár iránt megnyilvánuló érdeklődésre való tekintettel nem igen lehet számítani.

A kiállítási helyek díját is közli a prospektus. Eszerint az elsőosztályú helyek ára négyzetméterenként 150 dinár, az új nagy pavillonban a férőhelyekért ehhez külön 20 százalékos felár is járul. A pavillonok külső falai mellett a fedett helyek díja 100 dinár négyzetméterenként.

A helyiségeken kívül levő fedetlen helyek bére négyzetméterenként 60 dinár. A külön pavillonok telkének bére négyzetméterenként 50 dinár.

A mezőgazdasági osztályon kiállításra kerülő állatok, termények és háziipari termékek elhelyezéséért díjat nem kell fizetni.

A kiállítandó anyagot legkésőbb augusztus 15-re a kiállítás területére kell szállítani és szeptember 5-ig el kell onnan vinni. Külföldi árukat az igazgatóság címére kell küldeni, különben a kedvezményes vámot az igazgatóság nem tudja garantálni. A külföldi áruk elszállítására csak az igazgatóság írásos engedélye alapján történhetik.

A kiállítók vámkedvezményben, valamint szállítási kedvezményekben részesülnek. A vendégek elhelyezéséről a kiállítás igazgatósága fog gondoskodni. A kiállítás és a nagyvásár igazgatósága a kiállított tárgyakat kitértetéssel díjazni fogja.

Kettős halálos ítélet feleséggyilkosság miatt

Tárgyalás a varasdini törvényszéken

Varasdinból jelentik: Izgalmas bűnügyet tárgyalt szerdán a varasdini törvényszék. *Vuidarics Iván* orakovaci jó módú gazda 1919-ben tért vissza orosz hadifogságból és ettől kezdve napirenden voltak a veszekedések közte és Klára nevű felesége között. *Vuidarics* elhidegült feleségétől, majd később szellemre gyulladt egy falujabeli lány iránt és ahhoz költözött. Ettől kezdve tekező életmódot folytatott és földjét is kezdte eladogatni. Az elhagyott feleség ekkor bosszúból egy legénygyilkos áll össze és a házastársak között így mind ellenségesebb lett a viszony.

Vuidarics 1924 december 29-én *Stefanec* községben találkozott *Severt* ludobergyi kovácsmesterrel, akitől tanácsot kért, hogy miként szabaduljon meg feleségétől. *Severt* erre a következőket felelte neki:

— Ez nem nehéz. Ha megfizetsz, majd én elszállítom a másvilágra.

Vuidarics azonnal száz dinárt adott *Severt*nek és megígérte, hogy ha megöli feleségét, háromezeröttszáz dinárt fizet neki. Megbeszéltek, hogy újév napján *Vuidarics* a feleségével *Martijanec* községbe megy és a hazafelé vezető úton *Severt* meg fogja támadni őket és megöli az asszonyt. Így is történt. Újévkor

Vuidarics *Martijanec*be csalta feleségét, ő közben felkereste *Severt*t, átadott neki egy élesre fent kést és megmutatta a nála levő háromezeröttszáz dinár vérdíjat. Hogy pedig *Severt* megismerje a feleségét, a kocsmába hívta és ott három-másban együtt mulattak. Az asszonynak fel is tűnt a férjének szokatlan kedveskedése. *Vuidarics* megfogadta a feleségének, hogy ezután jól fog bánni vele.

Este hat órákor *Vuidarics*ek hazafelé indultak és az úton a megbeszélte helyen *Severt* megtámadta őket. *Vuidarics* megütötte *Severt*et, *Severt* pedig késsel felvágta az asszony hasát és ezzel nemcsak az asszonyt, hanem, mint később kiderült, nyolc hónapos magzatát is meggyilkolta. *Vuidarics* visszatért a gyilkosság színhelyére és ekkor unszolására *Severt* felvágta a még vonagló asszony ereit. A cinkosok hazafelé indultak, de hogy elhitessék, hogy rablótámadásnak estek áldozatul, kezeiken sérüléseket ejtettek. A csendőrségnek azonban gyanus volt a dolog és letartóztatta mindkettőjüket. Hosszas vallatás után a gyilkosok be is ismerték tettüket.

A szerdai főtárgyaláson a bíróság úgy *Vuidarics*ot, mint *Severt*et kötélt általi halálra ítélte. Az államügyész megnyugodott az ítéletben, a védők felebbeztek.

Amerika nem küld expedíciót Amundsen felkutatására

Pesszimista hangulat Norvégiában — Csak jövő őszre térhetnek vissza a sarkkutatók

Osloból jelentik: A lakosság izgalma tetőfokra hágott. Mindenki az Amundsen-expedíció sorsáról érkező híreket lesi, bár ezek semmi jóval nem biztatnak. Az oslói lapok naponta többször is külön röplapokban tájékoztatják a lakosságot a legújabb beérkezett jelentésekről. Az állami és magánrádió-apparátusok ugyszólván egész nap munkában vannak, állandóan keresik az összeköttetést a nagy állomásokkal, hátha sikerül valami hírt felfogniok, amely Amundsenék sorsáról valami pozitívumot mond. Amundsen expedíciójáról, mióta a repülőgépek a Spitzbergákról felszálltak, senki sem hallott. A jelentések legfeljebb jóslásokra szorítkoznak és senki sem meri kimondani azt, amire már mind többen és többen gondolnak. Az expedíció helyzetét nagyon komollyá teszi a sarki időjárás hirtelen megváltozása. Havazást, ködöt és viharokat jelentenek a sarki régiókból, ahonnan Amundsenek így haladéktalanul vissza kell térnie, ha még ez egyáltalában módjában áll. Amerikai szakkörökben az a felőgás kezd kialakulni, hogy Amundsen repülőgépei valami ismeretlen sarki delejes zavar következtében használhatatlanná váltak.

Hoel tanár, sarkvidéki szakértő, a sarkvidéki terepekről igen szkeptikusan nyilatkozik. Szerinte a leszállás a sarkvidéken igen nehéz.

Nansen János, a világhírű észak-sarki kutató *Nansen* unokaöccse gyűjtést indított egy repülőgép-expedíció céljaira. *Nansen* János Amundsenék felkeresésére *Hammer* konzullal együtt indulna el.

Worsley kapitány, aki annak idején résztvett *Scott-Shackleton* sarki

expedíciójában és jelenleg az Algarson-féle eszaksarki expedíció másodparancsnoka, a londoni lapokban nyilatkozatot tesz közzé, amelyben kifejteti azt a véleményét, hogy Amundsen esetleg tényleg talált olyan sima jégfelületeket a sarkvidéken, ahol leszállhatott. Ebben az esetben valószínűleg skitálpakon tette meg a hátralevő utat és lehetséges, hogy a legközelebbi napokban mégis csak hírt ad magáról. Ez természetesen szintén csak feltevés és arra van szánva, hogy megnyugtassa az aggó közhangulatot. *Worsley* különben azt reméli, hogy szükség esetén sikerül még idejében elérnie expedíciójával az örök jég birodalmát és részt vehet az Amundsen felkutatására meginduló kutatásokban.

Washingtonból legújabb megcáfolták azt a hírt, hogy az Egyesült-Államok a *Los Angeles* és *Shenandoah* léghajókat a sarkvidékre küldi Amundsen felkutatására. *Wilbur* tengerészeti miniszternek ugyanis az a véleménye, hogy képtelenség és vakmerőség volna a léghajókat kockára tenni csak azért, hogy hat embert felkutassanak. *Coolidge* elnök kijelentette, hogy bizonytalanok tartja a helyzet oly megjavulását, amely Amerika támogatását igazolná.

Osloból jelentik: Szerda délig Amundsenről még mindig semmi hír sem érkezett.

Newyorki távirat szerint *Ellsworth* nővére kijelentette, hogy fivére az elutazás előtt közölte vele, hogy sorsa miatt ne aggódjanak 1926 őszéig, mert arra gondolnak, hogy Alaszkán keresztül fognak visszautazni.

CIRKUSZ

●●●

Beszélgetés az Északi Sarkkal

(Az Északi Sark izlésesen berendezett otthonában fogadott. Fején elektromos fűtőkészülékkel bélelt jegesmedveprém-sapkát viselt, természet thermos-rendszerű fókabőr bunda fődte, míg lábait vízhatlan gumi-csizma óvta a hidegtől. Mindkét kezében egy-egy koffert lóbázott és éppen feleségétől bucsuzkodott, amikor megszállítottam.)

En (megdöbbenve): Utazni méltóztattik?

Ő: Egy kis expedíció az egész... csak ide a környékre.

En (zavartan): Azt hittem, hogy...

Ő: Na ja, persze azt hitte, hogy én majd itthon ülök a kuckó mellett, amikor mindenki expedíciókat rendez a pólusra. Szó se róla, öregem, engem is sarkal a becsvágy. Mult héten vettem két svájci repülőgépet és én még ma belépek a földfedezők sorába.

En: De azok, akik a sarki viszonyokkal tisztában vannak...

Ő (közbevág): Mit akar tőlem a hordárokkal? Azok persze azt gondolják, hogy egy sarok nem is lehet más, mint fix pont. Tévedés zajjal. Én mozgok, apám, haladok a korrall. Ezelőtt rénszarvassal vont szánkón utaztam, ma már aeroplánon, holnap Zeppelinen... Van egy kitűnő pilótám, *Diamant Jakob*...

En: Diamant?

Ő: Jól sejtí. (Undorral.) Pólusi zsidó. De mindegy, a szakmáját érti és ez az a fő. Különbem sem vagyok túlságosan antiszemita. Amikor pár évvel ezelőtt erre járt a *Cook* és kutató pillantással végigmért, vele is közöltem fagyos nyugalommal...

En: Fagyos nyugalommal?

Ő: Hát persze. Északi Sark lételemre csak nem részesíthetem meleg fogadtatásban. Szóval vele is közöltem, hogy semmi kifogásom a vallása ellen. A feleségem azonban... tudja az asszonyok sokkal kevésbé konciliansak...

En: Mi történt?

Ő: Hozzávágott két jéghegyet. Tiltakozásom ellenére.

En: Miért nem állt erélyesen a sarkára?

Ő: Nem lehet. A feleségem ugyanis «édes sarkom»-nak nevez és ő áll a sarkokra, azaz a sarkára, vagyis a sarkomra.

En: Jó kifogás.

Ő: Nem is olyan jó. (Lelkesen.) De nem fontos, fő az, hogy tíz perc múlva fölpattanok jólsvejfolt repülőgépem bakjára és aztán uccu neki, kőd előttem, kőd utánam...

En: Ha a meteorológusok kődöt jólsolnak előtte és kődöt utána, akkor jobb, ha fel se száll. Kődben nem lehet repülni.

Ő: Maga egy pesszimista és állandóan olyan megjegyzéseket tesz, amelyek még egy Északi Sarkot is lehűtenek.

En: Apropos lehűtés. Arra nem gondolt, hogy ha ön odaül a repülőgépre, akkor a motor olaj-hűtője rögtön befagy?

Ő: Nem is igazi expedíció, ha nem fagy be.

En: Engedje meg, ön állandóan expedícióról beszél. Tulajdonképpen mit is akar felkutatni?

Ő (csodálkozva): Mit? Hát mit lehet a mai világban felkutatni? Természetesen Amundsent.

Skiz

LIPK FÜRDŐ megnyitotta szezonját modern berendezésével és alacsony áraiival. Biztosan gyógyít. Teljes panzió ára jó élelmiszerrel, fürdővel, lakással és az összes díjakkal az előszobában hivatalnok és kedvezményesek részére 50-90 dinár, a többieknek 60-105 dinár naponta. — Bővebb felvilágosítással szolgál a Fürdőigazgatóság.

Börtönért — királyi kitüntetés

A tizenöt év előtti zagrebi hazatérési per elítélteit kitüntette a király

A szandzsák annexiója előtt Zagrebban és Szarajevóban két nagyszabású hazatérési per indult meg. Mindkét perben vezető szerb politikusok kerültek a vádlottak padjára. Ezekkel a perekkel a régi monarchia vezetői azt akarták igazolni, hogy a szandzsák tervbevett és utóbb keresztül is vitt annexiója mennyire indokolt.

A zagrebi perben ötvennégy szerb ült le a vádlottak padjára, akik között ott szerepelt Pribicevics Szvetozár miniszter két fivére: Pribicevics Valerián lelkes és Pribicevics Ádám is, akiket a zagrebi törvényszék több hétig tartott tárgyalás után 12—12 évi börtönre ítélte, míg a nagy per többi vádlottjai 5—6 évi börtönbüntetést kaptak.

Tizennyolc havi börtönbüntetés letöltése után a király megkegyelmezett a per összes elítélteinek, akiket a nagy perben dr. Lukács Edó jelenlegi igazságügyminiszter, annakidején zagrebi ügyvéd védett.

Most 15 évvel utóbb dr. Lukács Edó igazságügyminiszter, az egykori védő előterjesztést tett Alekszander királynak, hogy az akkor ártatlanul elítélteket az elszorított börtönbüntetésért tüntesse ki. A király eleget tett az előterjesztésnek és a nagy per életbenlevő 35 elítéltejét magas kitüntetésben részesítette.

A kitüntetettek közt van Lukács Vászta vrginmosti származású, ezidőszerint novisadai kereskedő is, akit a zagrebi perben öt évi börtönre ítéltek, amelyből 19 hónapot ki is töltött.

Lukács Vászta most a király kabinetirodájából megkapta a fehér sasrend ötödik osztályát.

Lukács Vászta, aki a Kelemen József és Társa villanyfelszerelési cég egyik főnöke, nagy elégtétellel fogadta elszorított szabadságvesztéséért a királyi kitüntetést.

Márffy bombapörei a budapesti ítélőtábla előtt

Nyilvános táblai előadás a bombamerények bonyodalmairól

Budapestről jelentik: A halálraítelt bombavető: Márffy József, Marosi Károly és társai ügyével foglalkozott szerdán az ítélőtábla. Egész váratlanul úgy intézkedtek a táblán, hogy nyilvános előadásban foglalkoznak a bombamerények ügyével és ezen hoz határozatot a táblai tanács, helyt ad-e a védelem által bejelentett nagymennyiségű semmisségi panasznak.

Márffy József védője, dr. Kiszely István, pár nappal ezelőtt lemondott Márffy védelméről, Márffy új védőjeként a mai tárgyaláson Dániel Sándor jelent meg. A vádlottak közül senkit sem vezettek elő.

Dr. Zachár István előadó táblabíró referálta az ügyet. A törvényszék Márffy Józsefet és Marosi Károlyt kötélt általi halálra, Szász Józsefet és Horvát Halasit hat-hat évi fegyházra, Varga Ferencet öt évi fegyházra, Radó Józsefet pedig a fiatalok fogházában eltöltendő tíz évi fogházbüntetésre ítélte.

— Most már — folytatta az előadó — a bizonyítás kiegészítésének elrendelése ügyében kell döntenet. Elrendeltesék-e a bizonyítás kiegészítése vagy sem? Kiemeli, hogy a törvényszék a felmerült bizonyítékokkal részletesen foglalkozott. Rámutat arra, hogy Márffy mindig tagadta a terhére rótt bűncselekményeket, nem ismert be semmit. A bombamerények Márffy körül csoportosulnak, a IX. kerületi EME nemzetvédelmi osztályának ő volt a mindenható ura.

Márffy József a rendőrségtől kezdve a főtárgyalás befejezéséig tagadott, azonban Marosi is, Radó is, Chriszti is beismerték az erzsébetvárosi bombame-

renyületet a rendőrségen. Vallomásukat később visszavonták. Ezután részletesen ismerteti valamennyi vádlott vallomását, majd kijelenti, hogy kétségtelen tény, amire a védelem is állandóan hivatkozik, hogy Radó József, akinek vallomása a főbizonyíték, igen gyakran

változtatja vallomását. Az ítélet szerint pedig Radó vallomása az egyik legfontosabb bizonyíték.

Zachár előadó azután sorban ismerteti a főtárgyaláson elhangzott vallomásokat, majd felolvassák a törvényszék százhusz oldalas ítéletét.

Diplomáciai affér az olasz zászló miatt

A sarajevói olaszok nacionalista tüntetést rendeztek

Szarajevóból jelentik: Vasárnap, Cirill és Method napján egy sarajevói olasz polgár nacionalista tüntetése miatt zajos zászlóincidens támadt, amelynek, az elterjedt hírek szerint, diplomáciai következményei is lesznek.

Az állami ünnepen — amely tizedik évfordulója volt az olaszok hadüzenetének is — egy Conti Maurizio nevű, Szarajevóban élő olasz állampolgár házán kitűzte az olasz lobogót. A zászló kitűzése után rövid idővel több sarajevói egyetemi hallgató létrával megjelent Conti házána, leszedték a zászlót és azt elismervény ellenében átadták a rendőrigazgatóságnak. Az ügy ezzel simán el is lett volna intézve, ha abba a sarajevói olasz konzul bele nem avatkozik. A konzul ugyanis jelentést

tett az esetről a sarajevói kerületi főispánnál és közölte, hogy Conti Maurizio egy olasz jótékonyági egyesületnek a megbízottja, amely egyesületnek a békeszerződés értelmében jogukban áll zászlójukat idegen államokban is kitűzni. A főispán ezzel szemben rámutatott arra, hogy ilyen esetekben a békeszerződés szerint az állami zászlót is ki kell tűzni az idegen lobogó mellé, amit azonban Conti nem tett meg és így a hatóságoknak nem áll módjukban ez ügyben további lépéseket tenni. A sarajevói olasz konzul erre jelentést tett a beogradi olasz követséghez és a beogradi külügyminisztériumhoz fordult elégtételért. A különös diplomáciai affér elintézése elé politikai körökben is nagy érdeklődéssel tekintenek.

Kivégzés Ljubljánában

Felakasztottak egy feleséggyilkos földművest

Ljubljánából jelentik: Szerdán reggel kivégezték Ljubljánában Naglitz Simon harmincnégy éves berniki születésű földművest, aki a múlt év november 10-én meggyilkolta a feleségét.

Naglitz éveken át rossz viszonyban élt a feleségével s hogy megszabaduljon tőle, a múlt év októberében beledobta a kutba. Napok múlva találták meg az asszony hulláját. A nyomozás megállapította, hogy Naglitz öte meg a feleségét. A hitvesgyilkos férjet a ljubljánai törvényszék halálra ítélte s az ítéletet a zagrebi hétszemélyes tábla április 22-ikén jóváhagyta.

Naglitzal kedden közölték, hogy ki fogják végezni. A gyilkos meglehetősen nyugalommal fogadta a hírt s a siralomházzá átalakított cellában is cinikusan viselkedett.

Naglitz letartóztatása alatt állandóan sokat evett. A fogházban tizenöt kilót hizott. Utolsó éjjel is enni és inni valót kívánt. Hat adag hust fogyasztott el

az éjszaka folyamán, megivott egy liter bort s elszívott ötven cigarettát, úgy hogy amikor szerdán reggel a börtönőrök a bitófához vezették, a sok ételtől beteg volt.

Ljubljánában nagy volt az érdeklődés a kivégzés iránt. A szlovén fővárosban 1878 óta nem hajtották végre halálos ítéletet s igen sokan akarták megnézni a kivégzést. A főtörtéudvarra azonban csak kétszáz embert bocsátottak be. A törvényszék főnöke meglehetősen idegesen végezte a funkcióját s arra törekedett, hogy a borzalmas aktus minél hamarabb véget érjen. A halálos ítéletet nem is olvasta fel, csupán konstátálta, hogy azt az elítélttel már közölték s felhívta Mauser Flórián hódért, hogy hajtsa végre az ítéletet. A hódér ekkor segédeivel odalépett a deliquenshez, aki azonban ellentállást fejtett ki, ugyhogy csak hosszas dulakodás után sikerült megkötözni. Az elítelt haláltusa tíz percig tartott.

A franciák frontális támadást indítottak a riff-kabilok ellen

A baloldali blokk helyesli a kormány marokkói politikáját

Párisból jelentik: Painlevé miniszterelnök és Briand külügyminiszter a baloldali pártok képviselőinek felvilágosítást adtak a kormány marokkói politikájáról. A pártok képviselői elhatározták, hogy a baloldali pártok vezetőségeinek napirendi javaslatot terjesztenek elő, amely a kormány marokkói politikájához hozzájárul.

A minisztertanácson Briand ismertette a francia—spanyol tárgyalásokat és Malvynak, aki Madridban a tárgyalásokat vezette, elismerését fejezte ki, melyhez a kormány valamennyi tagja hozzájárult.

A baloldali blokk képviselői meggyeztek abban, hogy bizalmukat fejezik ki a kormány iránt, mert a gvarmatokon semmiféle expanziós politikára nem gondol, hanem a francia protektorátus alatt álló népességnek csak védelmet akar biztosítani és végül, mert a Marokkóról szóló eddigi diplomáciai tárgya-

lásokat folytatni óhajtja.

A Petit Journal szerint Malvy volt francia belügyminiszter madridi tárgyalásainak eredménye a következőkben foglalható össze: 1. A direktóriumnak semmi esetre sem szándéka Abd el Krimmel fegyverszünetet kötni. 2. A direktórium hajlandó a francia kormánnyal egyetértésre jutni. 3. Spanyolország nem tekintené határsértésnek, ha esetleges harcászati műveletek vagy szállítások a két zóna elméleti határvonalán túl is terjednének. 4. Az 1921-ben Spanyolország és Franciaország között létrejött egyezményben megállapított marokkói határok tekintetében diplomáciai nehézségek nem várhatók.

Casablancai lapjelentés szerint a franciák fontos hadműveletet kezdtek. A három francia hadcsoport koncentrikus működést fejt ki. A Djebala-törzsbéliek a Tahatof területen megtámadták a spanyol arc-

vonalat. A foglvok kijelentése szerint a djebalák az Uerga-folyó mellett több mint 700 halottat vesztettek. Az idegen légió Belgaóm környékén visszavetette az ellenséget.

Madridi jelentés szerint Malvy volt belügyminiszter madridi tárgyalásairól a következő nyilatkozatot tette:

— Minden, amit az állítólagos spanyol-francia szövetségről a sajtóban hirsztelnek, tisztára fantázia. Malvy csupán azért jött Madridba, hogy a spanyol kormánnyal a marokkói kérdés rendezéséről tanácskozzék, de ezek a tárgyalások még csak a kezdet legelején vannak. Ennek ellenére hiszem, hogy eredményt fogunk elérni.

A jövő hét elején Primo de Rivera tábornok Marokkóba utazik.

Rekonstrukció előtt a Bethlen-kormány

A magyar nemzetgyűlés ülése

Budapestről jelentik: A fővárosi választások eredménye leverőleg hatott a kormánypártra. Nem tartották kizártnak, hogy ez a fordulat a kormányon belül is bizonyos zavarokat idéz elő. A választásoktól függetlenül is kormányparti körökben a kabinet közeli rekonstrukciójáról beszélnek, mint befejezett tervről. Elsősorban a gazdasági tárcák felcserélésére számítanak, mert úgy tudják, hogy Bethlen az eddigieknél erőteljesebb gazdasági politikát akar.

A magyar nemzetgyűlés szerdai ülésén egyébként folytatták a választójogi vitát. Csik József kifejtette, hogy az egységspárt csalhatatlannak tartja magát. Ez a pártiktatura uralomrajutását jelenti, az pedig a parlamentarizmus csödéje. A parlamentarizmus gondolata megköveteli, hogy a tuloldal ne ellenséget, hanem legfeljebb ellenfelet lásson, akiket a legbecsültebb elvek és az igazság vezetnek. A választójogi javaslatot nem fogadja el, mert azt a demokrácia meghurcolásának tartja.

Klárk Ferenc: Tökéletesen igaz!
Szeder Ferenc: Amolyan kiszagda demokrácia!

Csik József: Az indokolás önmagával jut ellentétbe, amikor a városban a titkos, a falun pedig a nyílt szavazás mellett dönt.

Szeder Ferenc: A kiszagdak állítják ki a faluról a szegénységi bizonyítványt!

Csizmadia András: Ki kérdezett, pajtás? (Zaj.)

Csik József ezután a választások tisztaságáról beszél. A függőségi viszonyban levő szavazókat presszionálhatják alkotmányos joguk gyakorlásánál.

Meskó Zoltán: Jellemtelen embereket neveltek!

Csik József a javaslatot nem fogadja el.

Várnal Dániel a következő szónok. Nem válik a nemzet dicsőségére, úgy mond, hogy még mindig az általános választójogért kell harcolni. Olyan küzdelemben kell még mindig energiát pazarolnia, amit mindenütt a világon a polgári jogegyenlőség teljes győzelmével fejeztek be. Európa legészakibb pontjától a legdélibb csücskéig. Kaliforniától Japánig mindenütt általános titkos választójogon alapul a törvényhozás. Nálunk valóságos politikai polgárháborút idézünk elő, holott minden erőt a nyomorral szemben való felemelkedésre kellene felhasználni. Van-e ennél nagyobb hazatérés? Van-e nagyobb hazatérés annál, hogy a telkeket és kezeket tudatosan távol tartják az ország újépítésétől. A kormány a legkeservebb csalódást idézte elő, amikor a háboru tanulságai után e javaslattal a nemzetgyűlés elé lépett. Nem fogadja el a javaslatot.

Ezután Kéthly Anna, Pikler Emil, Kabók Lajos és Saly Endre szociáldemokrata képviselők támadták a kormányt a választójogi javaslat miatt.

Jack Dempsey

a boxolás világbajnoka nyilatkozik a Bácsmegyei Naplónak

Nászuton van Párisban

Páris, május hó

(A B. N. kiküldött tudósítójától)

Jack Dempsey, az ismert világbajnok, Párisba érkezett. Százak és százak várták a pályaudvaron és maga Carpentier, a bajnok híres ellenfele, fogadta a tömeg élén, egykori hatalmas riválisát. Zúgó éljenzés közben ölelkezett össze a két bajnok. Három menetben Carpentier ezután autójába ültette Dempseyt és ifjú feleségét és elhajtattott az illusztris vendég szállására.

Ezen az estén a boxért mindig szívesen izgató párisi közönséget nagy öröme érte. Dempsey megjelent a Gaumont Palace porondján s ha nem is mint boxoló, de mint bíró, újabb leveleket szerzett világbajnoki koszorújához. A meccs után Carpentier, a »szép Georges«, bankettet adott legyőzője tiszteletére, amelyre az egész párisi sajtót meghívták.

Carpentier-féle banketten találkoztunk össze a világhírű Dempseyvel, akinek egy fellépéséért 300—500.000 dollárt fizetnek Amerikában. Igaz, hogy csak egyszer lép fel egy esztendőben. A világbajnok nagyon fess fiú, szélesmellű, jóvágású fiatalember. Az arca zord egy kissé, de nem keifemetlen. Karcsu, hajlékony alakja inkább angol klubemberre emlékeztet, mint boxlóra. A legmeglepőbb ezen az emberen, hogy az arca teljesen ép, egy ütés nyoma sincs rajta, (minden jobb boxoló össze van szabdalva), a keze pedig igen finom, szinte nőiesen puha épült kéz. Majdnem érthetetlen, hogy hogyan tud ezekkel a kezekkel olyan nagyokat ütni.

Vacsora közben éppen az autogramkérők ostromát próbálta visszaverni, amikor megszólítottuk.

— Boxolni könnyebb — mondta —, mint az autogramkérők ellen küzdeni.

Kértük, hogy mondjon valamit európai utjáról a »Bácsmegyei Napló«-nak.

— Nem »hivatalos« ügyben hajóztam át magukhoz — válaszolta —, hanem magánügyben. Én ugyanis nászuton vagyok és a feleségemnek meg akarom mutatni Európát, amit én nagyszerűen ismerek, ő pedig most lát először.

— Boxolni nem is fog Európában?

— Szó sincs róla! Ez nem egyeztetendő össze a nászuttal. Azt, hogy itt bíraskodtam, inkább Carpentier barátom iránti szíveségből tettem meg. A feleségem meg se engedné, hogy itt kiálljak valakivel a mézeshetekben és összehozzom magam. Mert higye el: minden mérkőzés kockázattal jár.

Bemutat a feleségének. Csinos asszonyka. Leánynevén Estelle Taylor, mozsizínész nő volt Los Angeles-ben. Igazán nem szerzett magának olyan hírnevet, mint az ura a maga szakmájában. De az interjúadásban azért jártas. Azt mondja:

— Az amerikai újságírók sorba meginterjúolták. Mindent el kellett mondanom az uramról. Egy riporter a kikötőben azt kérdezte tőlem, hogy mit tartok az uramról, mint boxlóról és hogy mi a véleményem, meg tudja-e sokáig védeni a világbajnokságot.

— És ön mit felelt?

— Képzelteti! Csupa jót mondtam.

Dempsey szelid humorral jegyzi meg:

— Egy asszonynak az első hetekben mindig jó véleménye van az uráról.

Ezután utiterveiket beszélték el.

— Olaszországban és Németországban szándékozunk néhány hetet tölteni és ha az időnk megengedi, Közép-Európa néhány nagyobb városát is meglátogatjuk.

Bucsuzóul még megkérdezzük Dempseyt.

— Ki volt eddig legveszélyesebb ellenfele?

A veretlen világbajnok meggyőződésesen mondja:

— Higye el, hogy ezt nem azért jelentem ki, mert a közelében vagyok, de számomra csak Carpentier volt annak idején komoly és veszélyes ellenfél.

Egyszerre csend lett. Szónoklat következik. A szép Georges pohárral a kezében felkösönti volt ellenfelét, akitől annak idején azt a szép knock-out-ot kapta. (s. a.)

Kudarccal végződött Szubotica polgármestere ellen indított akció

Beogradba helyezték a szubotici vasutigazgató-helyettesét

A közlekedésügyi minisztérium a szubotici vasutigazgatóságához szerdán leiratot intézett, amelyben közli, hogy Milivojevic Sztanoje szubotici vasutigazgató-helyettesét a beogradi folyamhajózási igazgatóságához helyezte át. A vasutigazgató-helyettes áthelyezése váratlanul érkezett és a szubotici politikai körökben annál is inkább nagy meglepetést keltett, mert Milivojevic rövid szubotici tartózkodása alatt élénk részt vett a városnak egy a közigazgatási, mint politikai életében. Tagja volt a városi kizsálasított tanácsnak és elnöke a szubotici radikális klubnak.

Milivojevic Sztanoje áthelyezését helyi politikai körökben úgy kommentálják, hogy az a Malagurszki Albe polgármester ellen indított kampány következménye. Mint ismeretes ugyanis, a szubotici radikális pártszervezetben ellenzék alakult Malagurszki polgármestersége ellen és ez az ellenzék, amelynek Milivojevic helyettes vasutigazgató volt a vezére, arra törekedett, hogy Malagurszki polgármestert kimozdítsa állásából és a polgármesteri székbe saját jelöltjét helyezze el. Heteken át tartott ez a mozgalom, amely végül a földműveskaszinó állásfoglalása folytán kudarcra végződött. A radikális klub vasárnap ülést tartott, amelyen Radonics Jován és Jurics Márkó képviselők is résztvettek. Az ülésen heves vita fejlődött ki a polgármesteri állás körül, az ellenzék, élén Milivojeviccsal, élesen támadta a város vezetését, azonban végül is a klub többsége Malagurszki polgármester mellett foglalt állást. Már az ülés után beszéltek arról, hogy Milivojevic levonva a konzekvenciákat, valószínűleg kérni fogja szuboticiáról való elhelyezését és ezek a feltevések helyeseknek bizonyultak. Szerdán már meg is érkezett Milivojevic vasutigazgató-helyettes áthelyezése.

A zsidók és a mohácsi vész

Ballagi Aladár törvényszéki szakvéleménye a magyar zsidóságról

Budapestről jelentik: A budapesti törvényszék szerdán tárgyalta Kuszko István mértékeltelenségű felügyelő igazgatói pörét, aki »A mohácsi vész előtt is a zsidók szanáltak Magyarországot« cím alatt a Népből cikket írt, amelyben nagyképű hangon azt akarta bizonyítani, hogy már Szent István idejében is tönkretették az országot és a pogány lázadásoktól kezdve a tatárdúláson át egészen a mohácsi vészig mindig a zsidó faj volt az, amely előidézte Magyarország mindentelente szerencsétlenségét. A cikkben különösen Fortunatus Imrével, a hírhedt zsidó kalandorral foglalkozott hosszasan, aki a mohácsi vész előtt jelentős szerepet játszott a magyar történelemben.

A tárgyaláson a vádlott rövid kihallgatása után Ballagi Aladár egyetemi tanár terjesztette elő rendkívül érdekes

szakvéleményét. Ballagi mindenekelőtt Fortunatus Imre szerepét világította meg, hangsúlyozván, hogy ez a zsidó kalandor tipikus képviselője volt korának.

— Az a korszak — mondotta Ballagi — amikor Fortunatus működött, teljesen züllött volt, a zsidók és keresztények között alig volt különbség. Erkölcsileg züllöttek voltak nemcsak a zsidóság vezérei, hanem a főpapok és a főurak is.

Az ügyész: Van-e arra történelmi adat, hogy a zsidók tervszerűen dolgoztak a tatárdulás és a mohácsi vész előkészítésében, mint ahogy ezt a vádlott cikkében állítja.

Ballagi: Erről szó sem lehet. Tervszerűen dolgoztak a körülmények, amelyek miatt meg kellett bukni az országnak egy a tatárdulásnál, mint a mohácsi vésznél.

Az ügyész: Igaz-e, hogy Nándorfehérvár elését a zsidók okozták?

Ballagi: Szó sincs erről. Az elesést az ország teljes felbomlása okozta. A zsidóságnak nem érdeke, hogy elveszzen Magyarország. Dilettáns történész az, aki ilyeneket ír.

A védő intézett ezután kérdést Ballagihoz.

— Milyen viszonyban állott Verbőczy István, aki szerintem annak a korszaknak legtisztább magyarja volt, Fortunatus Imrével?

— Verbőczy igen nagy vagyont szerzett, — felelte Ballagi — én őt sem tartom ideális embernek, aki a kor büneitől távol állt volna. Rá ugyan semmit sem lehet bizonyítani, de tény, hogy nagy vagyont szerzett és az ilyen emberek nem igen szoktak a felhők között járni. Ő is jó viszonyban volt a zsidóvallású Fortunatus Imrével. Ebben a korszakban nemcsak a zsidók, de más felekezetűek között sem volt ember, aki állandóan kialakult ideális véleményen lett volna.

A bíróság ezzel befejezte a bizonyítási eljárást.

A titkos kommunista nyomda

Izgalmas jelenetek a beogradi kommunista-pörben

Beogradból jelentik: A kommunisták perének keddi tárgyalása iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg. A bíróság folytatta a vádlottak kihallgatását.

Zsvotics Mihajlo bocskorkészítő a negyedik vádlott. Kijelenti, hogy sejtelve sem volt a Kommunista című lap titkos nyomtatványairól és terjesztéséről. Vádlottársai közül Csipcsics Kosztát és feleségét nem ismerte, Pijade Mósét ismerte, de a letartóztatás előtt hónapokon keresztül nem látta.

Pasics Gyóka droguista elmondja, hogy a rendőrségen Csipcsics Kosztát a vele történt szembesítés alkalmával veréssel kényszerítették arra, hogy elne valljon. Tagadja, hogy valaha is megfordult volna a titkos nyomdában. Vukovics Ilija vádlott szintén tagad.

A bíróság ezután tanukat hallgatott ki, majd felolvasták a Kommunista különböző számait. A lap cikkei felhívják a munkásságot és parasztságot a mai társadalmi rend elleni küzdelemre és kommunista »sejtek« alakítására. Támadják az antibolszevista frontot, a kormányt, a Radics-párti képviselők letartóztatása miatt és Milojkovic Zsvota volt kommunista képviselő disszidens munkáspártját. A lap minden számán »A kommunistapárt központi bizottságának nyomdája« jelzés van és ugyanez a jelzés a »Lenin meghalt — éljen a leninizmus!« című röpiraton.

A felolvasás végétől az államügyész tartotta meg vádbeszédét. Böven fejtegeti Moszkva erőfeszítéseit, hogy a forradalmat a többi országokba is átplántálja. Szükségesnek tartja a védekezést és hogy eltegyék az utóból azokat, akik veszedelmet jelentenek. Herriot oroszországi útja után sem ismerte el a szovjetkormányt — mondja az ügyész, mire dr. Jovanovic Rajkó védő közbeszól:

— Igenis elismerte. Herriot elismerte a szovjetkormányt!

Ez a közbeszólás izgalmas incidensre idézett elő. Parázs vita keletkezett az ügyész és a védők között, mire az elnök így utasította rendre a védőket:

— Pszt! Csendet!

— Nem vagyunk mi a maga inasai, vagy csendőrei, hogy így beszélhessen velünk! — veti oda indulatosan Grebenac védő és követeli, hogy az elnököt cseréljék ki, mert elfogult.

A vihar lecsendesedése után az államügyész folytatta vádbeszédét, amelyben megállapította, hogy a vádlottak bűnössége bebizonyult és ezért az államvédelmi törvény alapján elítélendők.

Véres verekedés

a bécsi központi egyetemen a horogkeresztesek megtámadták az idegen diákokat

Bécsből jelentik: Szerdán délelőtt, a bécsi központi egyetemen véres verekedést kezdtek a fajvédők, akik megtámadták az egyetemen tanuló idegen, zsidó és szociálista diákokat. A horogkeresztesek nagy számban vonultak fel az előre megszervezett verekedéshez, amely késő délutánig tartott és a rendőrség sem tudott a botránynak véget vetni.

A horogkeresztesek délelőtt tizenegy órakor adták ki a jelesztőt az idegen és zsidó, valamint szociálista diákok megtámadására, akiket csakhamar kiszorítottak az aulából a kapu alá, ahol gummibotokkal és bokszerrel támadták rájuk. A rektor a veszedelem láttára záratta a kapukat és rendet igyekezett teremteni, ami azonban többszöri személyes közbelépése ellenére sem sikerült. A diákok közt valóságos dulakodás fejlődött ki, amelynek során többen megsebesültek.

Délután az események hírére a többi egyetemnek horogkeresztes hallgatói is nagy csoportokban a központi egyetemre siettek. A rendőrség kordont vont, hogy ezeknek útját elzárja, azonban a horogkeresztesek áttörték a rendőri kordont és behatoltak az egyetemre, ahol csatlakoztak a többi verekedő fajvédőkhez. A horogkeresztesek oly nagy számban voltak, hogy a segítségül küldött rendőri készültségek is tehetetlenek voltak velük szemben.

Délután értesült a bécsi munkásság a verekedésről, mire egy nagyobb munkáscsoport vonult ki a horogkeresztesek ellen. Az általános verekedés során mindkét részről számosan megsebesültek. A verekedés a késő délutáni órákban még nem ért véget.

Ramek kancellár utasította a főiskolák és egyetemek rektorait, hogy a legnagyobb eréllyel állítsák helyre a rendet és a verekedések vezetőit a legszigorúbban büntessék meg.

Szerdán délután a szövetségi kancellári hivatalban, a közoktatásügyi miniszter jelenlétében a főiskolák és egyetemek rektorai tanácskozást tartottak. Ramek kancellár felhívta a rektorokat, hogy a legnagyobb eréllyel igyekezzenek a rendet helyreállítani és annak a véleményének adott kifejezést, hogy a zavargások nem a főiskolai hallgatók köréből indultak ki, hanem azokat politikai okokból inszenzárták. A konferencián elhatározták, hogy a legközelebbi verekedések esetén valamennyi főiskolát és egyetemet bezárják és a legutóbbi felévet sem fogják a hallgatóknak beszámítani.

Tanácskozás közben értesültek a rektorok a világkereskedelmi főiskolán kitört verekedésről, mire az iskola rektora elrendelte, hogy a főiskolát azonnal zárják be és az előadásokat és vizsgákat pünkösöd utánig elhalasztotta.

ILLATOS MOLYIRTÓ

„HERMELIN“ a neve, kérje mindenütt
DEPOT „SOA“ DROGERIJA NOVISAD

HIREK

Közelharcom

Balambérral

Ahogy ő meséli:

»Mit sem sejtve ballagtam a kávéház felé, amikor az éj leple alatt meghorogtak az ellenségeim. Sokan voltak, talán százánál is többen és így érthető, hogy engem, szegény védtelen hírlapírót, inzultálhattak. Aztán kivették jó revolverem és a kezembe nyomták, azt a látszatot kelteve, mintha én vérengzenék akarnék. Ebben a helyzetben oszlattott fel a rendőrség.«

Tegnap este féltizenegy órakor egy pofon csattant el a kávéház ajtajában. A pofont én adtam, előre megfontolt szándékkal, Csuka János álhírlapírónak, aki rólam szemtelen és valótlán dolgokat írt az Egyesült Szubotical Analfabéták féllivatalos közlönyébe. A vitéz főszerkesztő előrántotta revolverét, nyilvánvalóan nem a legbarátságosabb szándékkal, de a csinos ötlövetű forgópisztoly valószínűleg csütörtököt mondott, mert nem sült el és Csuka ur háttáblán megtette a rendőri feljelentést. Nem a revolver, hanem én ellenem.

Soha még riporttal, novellával, verssel nem arattam ilyen egvetemes, nagy és őszinte sikert, mint ezzel az egy szál pofonnal. Ismeretlen emberek jöttek hozzám és boldogan szorongatták a kezeimet:

— Gratulálók! — mondta mindenki bámulattal, mintha legalább is a főnyereményt ütöttem volna meg és nem a Városunk Rémét. Ugy néztek rám, mint hajdan Kimizsire, amikor azt a híres táncot lejette, foga között a két törökkel.

— Melyik kezével? — kérdezték és áhitattal szemlélték a baltanyerem, mert ilyen embereket én elvből csak ballal pofozok. Föltűnő és szokatlan volt ez a nagy érdeklődés, amit a botránnyal szemben az egész város tanusított. A pofozkodás a leggusztustalibb dolog a világon és én igazán nagyon szegyenlem magam, hogy nem tudtam más módon elégtételt venni. A káröröm azonban nem az újságírásnak, hanem a kanális-zugírászatnak szólt, annak a mocskos, görbe tollnak, amely a rágalmak, denunciaciók és hazug szenzációk tintatartójába merül alá és borgássza a mindennapi falatját; annak a zöld tascakónak, aki javítóintézet helyett felcsap purifikátornak és lapjában, amely a műveletlenség ordító dicsősége, meghurcolt ártatlan embereket. Ha erre az emberre azt mondanám, hogy csirkefogó, ezzel csak a szegény, hivatásos csirkefogókat sértegetném, mert amit az *Önműködő Puccrál* csinál, az több mint szélhámlás, az felsőbb művészet, a csirkefogás csimborasszója, rekord, amely lőfeljelver minden egyszerű kasszaúrót és más szakmabelit. Nem, igazán nem szabadna ennyit foglalkozni a *Buta Emberrel*, mert ezek után még beképzeli magát, hogy tényleg valaki ebben a városban. Itt az ideje, hogy végre eloszlassuk azt a legendát, miszerint A. Cs. J. L. B. stb. nevek nagybirtokosa, *titkos nagyhatalom Szuboticalán*, befolyásos férfiú, akinek összeköttetései egyenesen az égi nyulnak. Ez a *kiszuperált aktivista költő és álhírlapíró terrorizált és rettegésben tartott embereket azzal, hogy a szubotical főispán intim barátja, tibungje és csacsanerje és jaj annak, aki vele kihezd*. Ez a kártékony és veszedelmes kalandor állandóan együtt mutatkozott hatóságai személyekkel, hamis információkat adott a legjobb barátairól és feltolakodott a főispán háta mögé, így keltvén azt a látszatot, hogy benyulatós férfiú. *Szubotical főispánja egész biztosan nem tudja, hogy az ő nevének és tekintélyének árnyékában egy álhírlapíró anallabéta kompromittálja a hatóságokat*. Így ő a látszathoz, mert az emberek itt még nem tudják, hogy a

látszat *csal*. Azt terjesztli, hogy őt felsőbb helyről bízták meg a rendszámlással. »Mert hát hogy itt rőndnek muszáj lenni« — mondta a belügyminiszter ur a multkor személyesen Balambérnek és mivel az *Önműködő Puccrál* egy jó fiú, neki is látott, hogy ráncbaszedje ezt a bűnös várost. Csak azt szeretném tudni: mit vétettünk a jóistennek, hogy pont a mi nyakunkba szóta ezt a kis piócát? Mikor olyan nagy a világ és például Kutaspusztán egész bizonyosan impozáns és nagystíliú hírlapíró lenne belőle.

Egyelőre még élek. Nem dobtak át a határon és nem rothadok a tömlőc fenekén, ahogy azt a kis Azev olyan szépen elképzelte. És egyáltalán nem vagyok begyulladva. Várom a kis Fekete Kéz rettentő bosszuját. A rendőrséget pedig kérem, hogy a revolvert, amit Balambér rám fogott, ne vegyék el tőle. A revolver az ő életetője, kenyere, akár a halnak a víz, vagy az uzorásnak a kamat. Inkább akasszák ki a *Kis Pizkos* szerkesztőségének ajtaja fölé. Cégér helyett. Tamás István

* A munkaügyi konferencia olasz delegátusának mandátumát megtámadták.

Genéből jelentik: A munkaügyi konferencia ülésén négy olasz munkásszervezetnek tiltakozását jelentették be Rossini olasz delegátus mandátumának érvényessége ellen. A belga delegátusok csatlakoztak a tiltakozáshoz. Hasonlóképpen a holland delegátus is az érvényesség ellen foglalt állást. Rossini is felszólalt, védte a maga mandátumának érvényességét és kifejtette azt a fasiszta álláspontot, hogy az állam nem ismerhet el munkásszervezeteket.

— A svéd véderő csökkentése.

Stockholmból jelentik: A véderőkérdésben elfogadott parlamenti határozat értelmében az egész véderő évi költségei 107 millió koronára rugnak, vagyis 31 millióval kevesebbre, mint a jelenlegi provizórium költségei. A kormányjavaslat egészben 105 millió koronát irányzott elő. A hadsereget hat hadosztályról négyre csökkentik s a gyalogezredek számát 28-ról 20-ra szállítják le. Új tengerészeti építkezésekre az 1924—29. évek folyamán 24 millió koronát fordítanak. A katonai szolgálati időt, amely most 330—165 nap, a parlamenti határozat 260—140 napra szállította le. A tengerészetben a szolgálati időt 225 napról 200 napra csökkentették.

— Plébánosi kinevezés. *Katic* Mihály zsabali plébánosnak esperessé történt kinevezése folytán megüresedett plébánosi állásra a novisadai püspök *Eremics* Csedimir zsabali lelkészt nevezte ki.

— A magyar-román határkiigazítás. Budapestről jelentik: A román-magyar határkiigazító bizottság munkájának befejezése után a magyar kormány ellenőriztette a határjelző oszlopok lecövekelését. Minthogy már ez is befejezést nyert, a határkiigazító bizottság angol, olasz, francia és japán tagjai, valamint a magyar és román delegátusok júniusban Nagyváradon összejárnak, hogy a határkiigazításról szóló végleges jegyzőkönyveket aláírják.

— Az utódállamok adósság-konferenciáját újra elhalasztották. Prágából jelentik: Az utódállamok konferenciáját, amely május 30-ikára volt Prágába tervezve és amelyen a háború előtti adósságok felosztásának kérdését tárgyalták volna, újra elhalasztották. Az elhalasztás ezúttal bizonytalan időre történt.

— A páris-nanteszi gyorsvonat kiskilt. Párisból jelentik: A páris-nanteszi gyorsvonat Arpajon és Dourdan állomások között kiskilt. A vonatnak három vagonja felborult, számos utas megsebesült.

— Amerikai kölcsönt kínálnak Romániának háborus adósságarendezésére. Londonból jelentik: Egy amerikai petróleumérdekeltség — mint a Daily Telegraph közli — ajánlatot tett a román kormánynak, hogy az amerikai háborus adósságok törlesztésének megkönnyítése céljából 100 millió dollár kölcsönt folyósít. A kölcsön feltétele, hogy Románia változtassa meg a külföldi vállalatok ellenőrzéséről szóló törvényt s tegye lehetővé az amerikai tőkének, hogy elhelyezkedést találjon a romániai petróleumforrások kiaknázásában.

— A szubotical francia nap. A szubotical Francia Klub május 27-én, szerdán délután hat órakor *Gyorgyevics* Jovan törvényszéki bíró elnöklésével gyűlést tartott, amelyen a tagok nagy számmal vettek részt. A gyűlésen megalakították a június 14-én, vasárnap tartandó francia nap rendező-bizottságát. A francia napra tervezett ünnepség két részből fog állni. Dél előtt a városban, délután Palicson lesz ünnepség. Dél előtt tízenegy órakor a Kralj Alekszander uccán zenés virágkorzó lesz virágárusítással. Delt után Palicson nagy népünnepélyt tartanak, amelyen a katonazene, a városi zenekar és egyéb zenekarok fognak közreműködni. A klub hölgytagjai sátrakban ételt és italt, szivart és cigarettát fognak árusítani. Lesznek tornamutatványok és sorsjáték is. Este művészi hangverseny a Vigadó nagytermében, amelyen a beogradi opera tagjai lépnek fel. Éjjel tízenegy órakor a Szokol-egylet velencei éjt rendez.

— Francia-olasz flottaparádé.

Milanóból jelentik: Rendkívül feltűnést keltett az a hír, hogy a francia és olasz flotta június közepén Nápoly kikötőjében találkozni fog egymással. A befutó francia hadihajók tiszteletére az olaszok egész sor ünnepséget készítenek elő. A lapok kiemelik, hogy ez az első flottatalálkozás a háború befejezése óta.

— Borzalmas robbanás Mukdenben.

Newyorkból jelentik: Mukdenben kedden súlyos kimenetelű robbanás történt. Egy lőporraktár ismeretlen okokból felrobbant és az egész környéket elpusztította. Rendkívül sok ház összeomlott; eddig háromszáz halottról érkezett jelentés.

— Alezredes és rendőrfőtanácsos pisztolypárbaja.

Budapestről jelentik: Érdekes párbaj folyt le szerdán délután Budapesten, a lovassági laktanyában *Dobák* Emil nyugalmazott rendőrségi főtanácsos és *Pauks* Vilibald alezredes között. Az alezredes ugyanis azt állította *Dobákról*, hogy a kommun alatt gyanúsán viselkedett, hazaáruló tevékenységet fejtett ki és ezért kellett nyugdíjba mennie. A segédek rendkívül súlyos párbajfeltételekben állapodtak meg, háromszori golyóváltásban harminc lépésről, ötlépés avanszal, sértetlenség esetén pedig kardpárbaj nehéz lovassági kardokkal, bandázs nélkül, végkiemerülésig. A párbajnál az első golyóváltás után mindketten sértetlenek maradtak. A második lövésnél *Pauks* alezredes nem sütötte el fegyverét, mire dr. *Drehr* Imre képviselő, az alezredes segéde kibékülésre szólította fel a feleket. *Pauks* erre ellenfelehez ment, kezét nyújtott neki és kijelentette, hogy tévesek voltak az állításai és bocsánatot kér. A felek erre kibékültek és a párbajt beszüntették.

— Halálos autóbalesés. Novisadáról jelentik: Kosztolányi Sámuel petrováci lakatos május 22-én autójával halálra gázolta Pavlin Mare hároméves kislányt. Kosztolányit a csendőrség letartóztatta és beszállította a novisadai ügyészségre. A vizsgálóbíró szerdán hallgatta ki Kosztolányit, akit a kihallgatás után szabadlábra helyezett, mert nem kell tartani szökésétől. Az eljárás tovább folyik ellene.

— Beogradi napilapok lapalapítása Zagrebban. Zagrebból jelentik: A napokban két új napilap indul meg Zagrebban. Mindkettő beogradi lapoknak lesz a fiók kiadása. Az egyik a radikálispart hivatalos lapjának a *Samo-upravá*-nak lesz a zagrebi kiadása és *Premovics* nyugalmazott ezredes fogja szerkeszteni, a másik a *Poljka* lapja és valószínűleg *Prodanovics* Borak, a lap eddigi zagrebi társírója lesz a szerkesztője. Ezzel egyidejűleg változás állt be a *Novosti* lapkoncernben is, mert *Schlegel* Toni a Jugostampa főosztályosa és két lapjának főszerkesztője kivált a vállalatból és elhagyta a *Novosti* és a *Zagreber Tagblatt* szerkesztőségét. Ebből arra következtetnek, hogy a két lap, amely eddig semlegesül viselkedett, ezúttal a koncern harmadik lapjának, a *Pribicevics*-partii *Rijecs*-nek politikáját fogja követni.

— Felavatták Prágában az új Szokol-palotát. Prágából jelentik: Fényes ünnepséggel avatták fel a Szokol-egyesületek új palotáját, az ugynevezett Tyrzház, amely több épület egységes tömbje. Az ünnepen jelen volt Masaryk köztársasági elnök és Svehla miniszterelnök vezetésével a kormány valamennyi tagja. A Szokol-egyesületek tagjai körmenetet rendeztek a városban.

— A francia szenátus elfogadta a vatikáni követség költségvetését.

Párisból jelentik: A szenátus pénzügyi bizottsága elfogadta azt az indítványt, hogy a vatikáni francia követ tételét ismét be kell állítani a külügyminisztérium költségvetésébe. A határozatot harminc szóval három ellenében hozták meg.

— A firenzei újságkioszkok leégtek.

Rómából jelentik: Ismeretlen tettesek Florenzben az összes újságkioszkokat felgyújtották. Tizenöt nagy kioszk teljesen elpusztult.

— Agyonlőtték az Action Française pénztárnokát.

Párisból jelentik: Az Action Française pénztárnokát, *Bergert*, a szerkesztőség épülete előtt revolverrel agyonlőtték. Azt hiszik, hogy politikai gyilkosságról van szó.

— A becskeréki uccák kövezése.

Becskerékről jelentik: A város kövezési bizottsága szerdán délután *Nadaski György* főjegyző elnökletével ülést tartott. Az ülésen elhatározták, hogy a május 20-án összeülő rendkívüli közgyűlés elé az a javaslatot terjesztik, hogy a város ma már előtt a *Car-Dusana* uccát aszfalttírozassa ki és csak azután kerüljön sor a több uccára. A bizottság az aszfalttírozás házi kezelésben akarja elvégeztetni.

— Anatole France agyveleje.

Párisból jelentik: Félix Regault orvos-tanár, akit Anatole France agyvelejének és koponyájának megvizsgálásával annak idején megbíztak, most tette közzé beszámolóját az egyik előkelő szakfolyóiratban. Anatole France agyveleje — mondja többek között Félix Regault — igen keveset nyomott, mindössze 1017 grammot, ami jólepi és 75 kilós testéhez viszonyítva fölültébb aránytalan. A lágysz tehát ellentétben azzal a hiedelemmel, amely nemrégiben még általános volt, nincs összefüggésben az agyvelő tömegével. Ezzel kapcsolatban az orvos-tanár emlékeztet arra, hogy a nagy emberek közül eddig *Gambetta* agyveleje volt a legkönnyebb. Anatole France agyveleje azonban csaknem 400 grammal kisebb, mint az emberi agyvelő 1390 grammal megállapított közepes sulya.

— Három havi börtönre ítélt orjuna vérekező.

Bjelováról jelentik: 1923 május 5-én egy pofonlista tüntetés alkalmával *Radancevics* György orjuna megtámadta és súlyosan megsebesítette *Uvar* Rudolf kereskedőt. A bjelovári törvényszék a szerdán megtartott tárgyaláson ezért *Radancevics*-et három havi börtönre és 20.000 dinár pénzbüntetésre ítélte.

— **Jelentkezések a szuboticiai rendőrségen.** A szuboticiai rendőrfőkapitányság felhívja mindazokat, akik külföldre akarnak utazni, hogy utleveleikkel elutazásuk előtti napon reggel kilenc óráig jelentkezzenek a 101. számú szobában Dulics utlevélhivatali főnöknel. Azok pedig, akik külföldről érkeznek, naponként tíz óráig tizenkettőig jelentkezzenek ugyanebben a hivatalban.

— **Velencében tanszéket állítanak az egyházi architektúrának.** Rómából jelentik: Boldiga tanár kezdeményezésére ebben az évben a velencei építészeti főiskolán külön tanszéket állítanak föl az egyházi építőművészetnek. Az új tanszék első tanárának Giovanni Constantini hívták meg, aki egyik legmértékadóbb teoretikusai az egyházi építésnek.

— **A vajdasági zsidó ifjúsági egyesületek kongresszusa Szuboticián.** A vajdasági zsidó ifjúsági egyesületek június 7-én Szuboticián tartják meg ezévi kongresszusukat. Ebből az alkalomból a Hakoah zsidó ifjúsági egyesület nagyszabású ünnepségeket készít elő. Dél-előtt tizenegy órakor a zsidó templomban diszidentisztelet lesz. A kongresszust délután két órai kezdettel tartják meg a Lloydban, este kilenc órakor pedig a résztvevő egyesületek közösen műsoros estélyt rendeznek, amelyet tánc követ. A kongresszus iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— **Házasság.** özv. Vargha Kálmáné sz. Farkas Ida és Miatović Miklós adófiúzt a mai napon házasságot kötöttek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— **Romániának két millió dolláros tartozására moratóriumot ítélt meg a bukaresti törvényszék.** Bukarestből jelentik: Az amerikai Baldwin cég, amely négy évvel ezelőtt vasuti anyagot szállított Romániának és a szállított anyag ellenértékét nem tudta megkapni, beperelte a román államot a bukaresti törvényszéken két millió dollár erejéig. A törvényszék az ítéletet most hirdette ki, amelyben kimondja, hogy teljesíti a pénzügyminisztérium képviselőjének kérését s elismeri a határidő meghosszabbítására vonatkozó törvényben és rendelkezésekben biztosított fizetési terminust. A Baldwin-cégnek ez alapon nem sok reménye lehet, hogy hamarosan pénzhez jut, mert a nemesvalutában fizetendő tartozásokra vonatkozó moratóriumot már évek óta állandóan megújítják háromhónaponként.

— **Kilenc évi börtön a katonai eskü megtagadása miatt.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszéken kedden tárgyalták *Bogojev* Nebojsza kulai napszámos bűnügyét, aki a katonai szolgálatra való bevonulása alkalmával nem akart esküt tenni. A bíróság Bogojevet kilenc évi és nyolc hónapi börtönre ítélte.

— **Közbenjáró áldetektivek.** Noviszadról jelentik: *Mosics* Zsifkó és *Memedovics* Riza sztaribecsei uccai árusok február hó 20-án felkeresték *Mamutovics* Idriz zsabylai lakost, aki előtt detektíveknek adták ki magukat és közölték Mamutovicsal, hogy az ellene megindult lopási bűnügyi eljárásban hajlandók ezer dinárért közbenjárni. Mamutovics kijelentette, hogy nincs pénze, mire kikutatták és a nála levő 270 dinárt magukhoz véve, elmentek. Mamutovics feljelentésére az áldetektiveket letartóztatták. A noviszadi törvényszék szerdán Mosicsot és Memedovicsot hat-hat havi fogházra ítélte.

— **A Topolai Sport Club műkedvelő-előadása.** A Topolai S. C. május 30-án, szombaton és június 1-én, pünkösd hétfőn este műkedvelő-előadással egybekötött táncmulagót rendez a topolai kaszinó nagytermében. A műkedvelők *Kovács* Albert „Keserű mézesetek” című háromfelvonásos vígjátékát adják elő, amely iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— **A szubotical adókirovések.** A harmadosztályu kereseti adót kivétő bizottság június 4-én a következő I—IV. körű földművesek adóügyét fogja tárgyalni: Doró András, Doró István, Domány János, Duskoki Ferenc, Engli Árpád, Engli János, Engli György, Engli Mihály, Engli Imre, Elek József, Farkas Andrásné, Farkas István, Farkas Mátyásné, Farkas Ferenc, Farkas Bálint, Farkas Jánosné, Füleki István, Franciskovics József, Fogas Antal, Fogas Mihályné, Gabriels Jakab, Goli Sándor, Gordos István, Gulyás András, Gulyás György, Halas János, Horváczki Balázs, Horváczki Márk, Horváczki Márton, Horváczki Lukács, Hegyi Károly, Hegyi István, Ifkovics Ivandékics Ernő, Ifkovics István, Ifkovics György, Ivankovics István, Ivics János, Jaksa Jakab, Simon, Jaksa Ferenc, Jenei Sándor, Jenei András. *Június 4-én* a következő V—VIII. körű földművesek kerülnek sorra: Faltum János, Franciskovics János, Futó Mátyás, Franciskovics Ferenc, Franciskovics Kajdan, Franciskovics István, Franciskovics Visel, Ferencsev Antal és társa, Fleckenstein József, Gulyás György, Gáspár Mihály, Gilice Simon, Gálfi Elek, Gálfi István, Gálfi János, Gabriels Jozefa, Gabriels Antal, Griacsák András, Gabriels György, Gálfi Károly, Grsics István, Horváth Gergely, Horváth György, Horváth Antalné, Horváth Béla, Horváth Istvánné, Horváth Ágnes, Horváth Lajos, Horváczki György, Ifkovics Albert, Ifkovics Gergely, Ifkovics Enok, Ifkovics Lázárné, Ifkovics Kazimir, Ivankov Fülöp, Ivankov Antal, Jenei János, Imrics András, Irsevics Kazó, Jenei Mihály, Jackovics Pál, Jackovics József, Ifkovics Péterné, Ifkovics Antal.

— **Nyolc napi elzárás verekedésért.** Noviszadról jelentik: A törvényszék büntető tanácsa szerdán tárgyalta Mészáros János temerini földműves bűnügyét, aki súlyosan megverte Jánosi József földművestársát. A bíróság Mészárosot nyolc napi elzárásra és 400 dinár pénzbüntetésre ítélte.

— **Sikkasztó kereskedőség.** Noviszadról jelentik: A beogradi rendőrség letartóztatta és Novisadra szállította Mihajlovics Ádám staribecsei kereskedőségét, akit sikkasztás miatt már régóta köröztek. Mihajlovics Becskereken Majland Béla staribecsei szállótulajdonos társának adta ki magát és Tomics Dusan becskereki szállóportást alkalmazta Majland szállodájába portásnak. Tomics-tól háromezer dinár óvadékot vett fel és ezzel a pénzzel Magyarországra szökött. Nemrégén visszatért Jugoszláviába, ahol újabb sikkasztást követett el.

— **A bajmoki hadirokkantak népnégyedje.** A bajmoki hadirokkantak egyesülete május hó 31-én rokkantnapot rendez, amelynek jövedelmét a rokkantalap javára fordítják.

— **French tábornagy halála és a spiritiszták.** Londonból jelentik: Az angol spiritiszták körében nagy feltűnést kelt az a tény, hogy a Deal-kastély ormároz az angol birodalmi lobogó abban a pillanatban esett le, mikor a kastélyban meghalt French lord tábornagy, akiről köztudomású, hogy lelkes spiritiszta volt. A zászlórud zsinórja elszakadt s így esett le a lobogó, de emberi kéz nem érintette.

— **A tovarisevói Szrnao-gyilkosság.** Noviszadról jelentik: Vasziljevics Isza tovarisevói földműves, az ottani Szrnao elnöke a Tovarisevón megtartott Orjuna-gyűlés után egy összeütközésből kiilyólag késsel leszurta Radojsin Tosát, a tovarisevói Orjuna elnökét, aki nyomban meghalt. Az igazságügyminiszter, tekintettel a perben szereplő tanúk nagy számára, a főtárgyalásnak Tovarisevón való megtartását rendelte el. A noviszadi törvényszék a főtárgyalást június 2., 3. és 4-ére tűzte ki. A tárgyaláson Gomirac Vojislav tanácselnök elnökölt, szavazóbírák Petrovits Ljubomir és Radulovics Milan törvényszéki bírák lesznek, a közvédat dr. *Lemaics* János államügyész képviseli.

— **Két román község háboruja a legelőért.** Bukarestből jelentik: Krajova vidékén Carpen község lakosai ekékkel vonultak ki Calugaren község egyik legelőjére, amelyet bírtokukba vettek és elkezdtek felszántani. Calugaren lakosai az esetről értesültek, fegyvert ragadtak és megtámadták a szintén felfegyverzett carpenieket, akiket a község bírja vezetett. Valóságos tüzharc fejlődött ki a két község lakosai között. A carpeniek végül menekülni voltak kénytelenek ekék hátrahagyásával, amelyeket Calugaren lakosai elpusztítottak. Az órák hosszat tartó tüzelés során tizenegy ember súlyosan megsebesült.

— **Az apatini cipész céh százötvenéves jubileuma.** Apatinból jelentik: Az apatini cipész-mesterek szeptember havában megünneplik a község cipész-céhének százötvenéves jubileumát. Az ünnepély előkészítését már megkezdték.

— **Egy automobil Boroszlóban elrántotta egy négyemeletes épület állványait.** Berlinből jelentik: Súlyos és szokatlan szerencsétlenség történt Boroszlóban. A Kaiser Wilhelm és a Viktoria-strasse sarkán egy négyemeletes házat tataroznak és egész homlokzatát faállványok veszik körül. Az egyik emeleti gerendáról vastag kötéll csüngött alá egészen a földig s egy arra robozó autóbussz hágsóájába beleakadt a kötéll. A sofőr nem vette észre a bajt, teljes sebességgel haladt tovább, mire a kötéll magával rántotta az egész gerendázatot. A fapadlókon dolgozó munkások a mélységbe zuhantak, három ember szörnyet halt s kettő súlyosan megsebesült.

— **Egy budapesti szállóban meglópták Gálffy Györgyöt.** Gálffy György, suboticiai gyógyszerész, hétfőn Budapesten volt s a Metropol-szállóban szállt meg. Kedden reggel rövid időre elhagyta szobáját, amelynek ajtaját is bezárta. Mikor néhány perc múlva visszatért, meglepetéssel vette észre, hogy az éjjeli szekrényből eltűnt 16 millió magyar korona és 50 dollár készpénze. Nyomban jelentést tett a budapesti államrendőrségen, amely megindította a nyomozást. A szálló két alkalmazottját a lopás gyanúja miatt letartóztatták.

— **Halálra és hétszázkilencvenkét évi börtönre ítélték egy szerbiai haramiát.** Beogradból jelentik: A valjevói esküdtszék több napon át tárgyalta *Bojovics* Sztepan híres haramia ügyét, aki a legutóbbi évek során számtalan rablást, gyilkosságot és egyéb bűncselekményeket követett el Valjevó vidékén. A bíróság Bojovicsot nyolcvanhat rablógyilkosságért, amelyeket mint kiskorú követett el, összesen hétszázkilencvenkét évi börtönre, negyvenkésőbbi bűncselekményért pedig halálra ítélte.

— **A palicsi tabarinban nem engedik meg a magyar számokat.** A palicsi vigadó új bérlője a vigadó helyiségeit nagy költséggel újonnan berendezte. A bérlőnek az a terve, hogy a palicsi fürdőévad élénkítésére a kávéházban tabarint rendez be. A terv megvalósítása azonban váratlan akadályba ütközik. A városi hatóság a tabarin megnyitását csak azzal a feltétellel hajlandó engedélyezni, ha a műsoron magyar nyelven előadott számok nem szerepelhetnek. Távol áll tőlünk, hogy a palicsi tabarin megalapítását kulturkérdésként kezeljék. Az azonban bizonyos, hogy a világ minden fürdőhelyének vezetésénél az az irányadó szempont, hogy az ott nyaraló közönség szórakozást találjon, Palics az egyetlen kivétel, ahol a nacionalista szempontokat a vigadó szerb nemzetiségű bérlőjének érdekeivel csak ott nyaraló közönséggel szemben is érvényesítik. Ez annál meglepőbb, mert

Palics-fürdő tulajdonosa, Subotica város, mindegy nacionalista szemponton tul azt is igényli, hogy a bérlő a vigadóért bért fizessen s a fantasztikus magaslatokba szökkenő pótadót is megfizesse. Amíg más fürdőhelyek abban versenyeznek, hogy minél több szórakozást nyújtsanak közönségüknek, Palics vezetősége arra gondol, hogy lehet a közönséget szórakozásában megakadályozni.

— **Hollandiában letartóztattak egy megszökött bécsi kereskedőt.** Bécsből jelentik: Nemrég kinos feltűnést keltett bécsi kereskedői körökben, hogy Schächter Benő cipőárúnyagykereskedő 20 millió árutartozással fizetésképtelen lett. Csak egyik hitelezőjének, egy brünni csokoládégyárosnak, 6 milliárddal tartozik. Mikor nem sikerült csődönkívüli egyezséget kieszközölni, automobilon külföldre szökött. A bécsi rendőrség a tömeges följelentések következtében a kereskedő körözését rendelte el és most értesítést kapott a hágai rendőrségtől, hogy a megszökött kereskedőt hollandi területen elfogták.

— **Reinhardt Miksa házasságtörés címén akar válni.** A pozsonyi törvényszéken kedden tárgyalták Reinhardt Miksa és felesége, Heins Elza híres német színésznő válópörét. Már eddig is több tárgyalás volt, de mindig el kellett napolni, újabb bizonyítékok beszerzése végett. A tegnapi tárgyalásra a válni készülő házaspár Pozsonyba érkeztek. A válókeresethez Reinhardt újabban pótkeresetet csatolt, amelyben házasságtörés címén kéri a válás kimondását és bizonyításra is hajlandó. Ugyanebben a beadványban Reinhardt kész kötelezni magát, hogy a végleges ítéletig feleségének és két gyermekének havonta életfentartásul 4000 cseh koronát fizet. A tárgyalás elején mind a két fél jogi képviselői a nyilvánosság kirekesztését kérték, mert a szóba kerülő anyag nagyon kényes. A törvényszék elnöke el is rendelte a zárt tárgyalást, de az csak rövid ideig tartott, mert kiderült, hogy a Berlinben kihallgatott tanúk közül egyeseknek fontos vallomási jegyzőkönyvei nem érkeztek meg Pozsonyba. Tanuként szerepelnek a válópörben többek között báró Üxkhüll, Hollaender Félix szinigazgató, gróf Haenckel-Donnersmarck, gróf Basewitz Egon, Eynar Nielson színész és még sokan. A törvényszék a legközelebbi tárgyalást júniusra fogja kitűzni.

— **Egzaltált nő lőtte agyon az Action Francaise pénztárosát.** Párisból jelentik: Berger, az Action Francaise lapkiadóvállalatnak pénztárosa, akit a Saint Lazare földalatti vasut egy állomásán a feljárónál ismeretlen tettes lelőtt, belehalt sebeibe. A szerencsétlen áldozat halalos ágyán csak annyit tudott mondani, hogy senkire sem gyanakszik, nem volt haragosa és nem látott maga után senkit ólálkodni, a nacionalista sajtó ellenben politikai gyilkosságot emleget. A rendőrségen a merénylet után megjelent egy Bonnefoy Mária nevű asszony s előadta, hogy ő lőtte agyon a pénztárosot s olyan pontos körülményeket mondott el, hogy az önvád alaposnak látszik. Megnevezte a fegyverkereskedőt, akinél két nappal ezelőtt a revolvert vásárolta és a fegyverkereskedő a rendőrségen csakugyan ráismert az asszonyra. Most törvényszéki orvos és fegyverszakértő fogja megállapítani, hogy a halált okozó golyót tényleg ebből a revolverből lőtték-e ki. Bonnefoy Mária gyanusan viselkedett kihallgatása alkalmával, egyre azt emlegette, hogy politikai ellenségei halállal fenyegetik s valószínű, hogy üldözési mániában szenved.

— **A megszökött kátyi rablógyilkost a mitrovicai fogházba szállították.** Noviszadról jelentik: Mint a *Bacsmegyei Napló* már jelentette, *Paics* Dusan, akit a noviszadi törvényszék még 1917 szeptemberében *Vulin* Dragutin korcsmáros meggyilkolása miatt tizenöt évi fegyházra ítélte, azonban a váci fegyházból megszökött, egy véletlen folytán a noviszadi rendőrség kezére került. Paics

ugyanis ezévi március 21-én gyanus körülmények között befejeződött özvegy Letics Milicához, akit a jelek szerint el akart tenni láb alól és az öregasszony ezért feljelentést tett ellene. Letartóztatása után kiderült, hogy szökött fegyenc és ezért a noviszadi ügyészség diplomáciai uton érdeklődött a váci fegyvertérenél, hogy Paics Dusan milyen körülmények közt szökött meg. A váci fegyház igazgatójának értesítése szerint Paics Dusánt 1918 július 28-án a váci fegyház tulsufaltsága miatt átadták a lipótvári fegyvertérnek, amely 1919 január 19-én Noviszadra kísérte, itt átadta az itteni katonai parancsnokságnak. Paics Noviszadon, eddig még ki nem derített módon szabadlábra került. Az ügyészség megállapította, hogy Paics tizenöt évi fegyházbüntetésből öt évi, nyolc havi és tizenöt napi büntetést letöltött, ugy, hogy még nyolc évi, öt havi és tizenhat napi büntetése van hátra és ezért Paicsot kedden a mitrovicai fegyházba kísérte.

Hazaszállítják a Délserbiában elhunyt topolai katonafiuk holttestét. A délserbiai Petybe katonai szolgálatra bevonul topolai újoncok közül — mint közöltük — sokan maláriában megbetegedtek és többen meg is haltak. A gyászoló családok most mozgalmat indítottak, hogy a holttesteket holttestként hazaszállítsák és otthon temessék el. A mozgalmat Markusev Mihail radnicskói párti képviselő is támogatja, aki ígéretet tett arra, hogy a hazaszállítás megengedését illetékes helyen ki fogja eszközölni.

A subotikai Munkás Kulturkör színelőadása. A subotikai Munkás Kulturkör műkedvelő gárdája május hó 31-én este nyolc órai kezdettel a Munkás-otthonban táncmulatsággal egybekötött színelőadást rendez. A műkedvelők „A végrehajtó” című francia bohózatot adják elő.

Reinitz büntérsza eddig három gyilkosságot ismert be. Prágából jelentik: Demjanovics Ferenc, Reinitz Jakab kassai büntérsza, aki eddig csak egy gyilkosságot ismert be, a kassai rendőrségen szenzációs beismerő vallomást tett azzal a kijelentésével, hogy Reinitznek összesen három gyilkosságban volt segítségére. Az első áldozatot maga Reinitz ütötte le, a többiben a gyilkosságot Demjanovics hajtotta végre. A segítségért haterzeröttszáz cseh koronát, ezüstórát és aranyláncot kapott Reinitztől. A kassai rendőrség a Kassa melletti Bankó községben helyszíni szemlét tartott, ahol a történetek és Demjanovics utmutatása alapján ásatásokat is tartottak. Az egyik helyen koponyát, bordarészeket, csigolyákat, lapockacsontokat és állkapcsot találtak. A Demjanovicsnál talált büntérszagról fényképfelvételeket készítettek és elküldték Szatmárra, hogy megmutassák az áldozatok hozzátartozóinak a személyazonosság pontos megállapítása végett. Demjanovicsot is átvizsgálják Szatmárra, ahol szembesítik Reinitzzel. A szembesítéstől a rendőrség döntő fordulatot vár a bonyodalmas gyilkosságok ügyében.

A subotikai zsidó Patronázs Egyesület folyó évi június 1-én a »Gyermekotthon« megnyitásával kapcsolatban, délután 3 órakor, a Szent-egylet termében (Zrinjski trg 23) évi rendes közgyűlést tart. Az elnökség.

Női- és gyermekfóhéromiut a legjutányosabb áron a »Dama« fehérneműszalon készít Tolstojeva (Ódor-u.) 21.

Dugulás, aranyeres bántalmak és derékfájás ellen a természetadta »Ferenc József« keserűviz biztos segítségnyújt. Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a Ferenc József viz, alhasi megbetegedések eseteiben is gyorsan és mindig enyhén hat. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszéruzetekben.

KÖZGAZDASÁG

Adóvégrehajtók offenzívája

a noviszadi kereskedők Wertheim-szekerénye ellen

A noviszadi tartományi pénzügyigazgatóság nagy eréllyel látott most hozzá a hátralékos és esedékes forgalmi adó behajtásához. Két nap óta állami adóvégrehajtók járják végig a forgalmasabb kereskedéseket, hogy biztosítsák az adóhátralékokat.

Mindeddig az adóvégrehajtók a hátralékosok üzleteiben megfelelő értékű árucikkeket foglaltak le és a kereskedőknek pár napos idejűk maradt az adóhátralékokat kifizetni.

Most azonban az adóvégrehajtók ajtóról-ajtóra járnak, minden üzletben megjelennek és tekintet nélkül arra, hogy az üzletek tele vannak-e vevőkkel, a kereskedőkre a legmegszégyenítőbb módon hangosan közlik, hogy végrehajtani jöttek és ha a kereskedő nyomban nem fizeti ki adóhátralékát, *felnyitják a pénztárcáját és az ott talált pénzt az utolsó parig kifizetik.* Csak ha a pénztárban talált készpénz nem fedezi az adóhátralékot, foglalják le az áruaktárt.

Ilyen módon Klein Gyula Jevrejskij uccai kereskedőtől elvitték a pénztárban talált 2900 dinárt, Adler Izsó, Reiter és Ponicsan, Fischer testvérek és még több kereskedőnél talált egész készpénzkészletet. Ugyanezt tették Ribar Pasicevó uccai mészárosnál is. A Futaki-uti Reiter és Krieszhaber bőrnagykereskedő cég pár nap előtt 60.000 dinár adóhátralékot fizetett ki egy tételben, a melyből 26.000 dinár forgalmi adóra jutott. A még fennálló adótartozás részletekben való megfizetésére kérvényt adott be a pénzügyminisztériumhoz, mire a pénzügyigazgatóság közölte a céggel, hogy ha adóvégrehajtók jönnek, hivatkozzék a 37059. számú pénzügyigazgatósági ügydarabra, mely a kérvény elintézéséig a végrehajtás alól mentesít. A cégfőnökök közölték ezt a végrehajtókkal, de ezek a pénztárban talált pénzt elvitték.

A kereskedők az adóvégrehajtás módját sérelmesnek tartják, mert a közadók kezeléséről szóló miniszteri rendelet szerint a végrehajtást szenvedőnek és háznépének egy havi időtartamra szükséges élelem, tüzelő- és világítószerek, ezek hiányában pedig a lefoglalható készpénzből a beszerzésükhöz szükséges összeg meghagyandó. Ezenkívül a negyedévi lakbérhez szükséges készpénz is érintetlenül hagyandó.

A noviszadi kereskedők most egységes akcióra készülnek, segítségesen kívánnak panaszt tenni a pénzügyigazgatóságnál az adóbehajtások e módja ellet

Jóváhagyott kényszeregyezés. A subotikai törvényszéken szerdán tárgyalta dr. Diamant bíró Weisz Jenő subotikai kefégyáros kényszeregyezési ügyét. Weisz Jenő száz százelekos egyezségét ajánlott fel a subotikai Goldmann Sándor bankcég jóállásával. A hitelezők az ajánlatot elfogadták s a bíróság az egyezséghez hozzájárult.

Jugoszláv-magyar pénzügyi tárgyalások a záloglevelek beváltásáról. Zagreből jelentik: A Horvát-Szlávon Jelzálogbank palotájában szerdán folytatták a magyar kiküldöttekkel a tárgyalásokat a jugoszláv állampolgárok birtokában lévő magyar pénztárcák által kibocsátott záloglevelek beváltásáról. A zálogleveleket a horvát jelzálogbank gyűjtötte össze és őzli azokat. Jugoszláv állampolgárok birtokában mintegy száz millió arany korona értékű záloglevél van. A mai tanácskozáson arról tárgyaltak, hogy milyen zálogleveleket váltsanak be. A magyar kiküldöttek csak azon záloglevelek beváltására jelentették ki hajlandóságukat, amelyek 1919 január 1-e előtt kerültek jugoszláv

állampolgárok birtokába. Ezt a propeziót valószínűleg el is fogadják. A magyar kiküldöttek javaslatát a beváltás összegére nézve jugoszláv részről szünetlen elfogadhatónak jelentették ki. A javaslat szerint a jelzálogleveleket aszerint, hogy 4, 4½, vagy 5% kamatozásúak-e, a névérték 70, 75 vagy 80%-án váltják be, egy aranykoronát 25 parával vesznek a beváltásnál egyenlőnek. A beváltást az állam eszközli és a beváltott papirokkal törleszteni fogják a jugoszláv állampolgárok magyarországi jelzálogos tartozásait, akik ilyen módon az államnak lesznek majd adósaivá.

Dolláralapon számítják a tarifát a nemzetközi forgalomban. Bukarestből jelentik: A *Dinunea* jelentése szerint a közelmúlt napokban a közlekedésügyi minisztériumban nemzetközi értekezlet volt a Kelet- és Közép-Európa közötti utas- és teherforgalom ügyében. Ez az ülés folytatása volt a raguzai konferenciának. Az értekezleten a németországi, ausztriai, magyarországi, csehszlovákiai, jugoszláviai, bulgáriai és olaszországi vasutak delegátusai vettek részt Alexandrescu román forgalmi főigazgató elnöklésével. A tanácskozások alapján elhatározták, hogy a tarifákat dolláralapon fogják kiszámítani. A konferencia külföldi résztvevői az értekezlet után látogatást tettek Sinaiában, majd Konstanzban.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1925. május 27.

Zürich 8.60,
Budapest deviza 1185—1193, valuta 1165—1187.
Prága deviza 56.45—56.95, valuta 56.125—56.625.
Berlin deviza 69.9—70.1 milliárd márka, valuta 69.3—69.7 milliárd márka.
Bécs deviza 1179½—1183½, valuta 1176—1182.
London deviza 290

Zürich, máj. 27. Zárlat: Beograd 8.60, Páris 25.85, London 25.135, Newyork 516.75, Milanó 20.45, Amsterdam 207.75, Berlin 123, Bécs 0.007275, Szófia 3.70, Prága 15.325, Varsó 99.45, Budapest 0.0072625, Bukarest 2.40.

Beograd, máj. 27. Zárlat: Páris 301.50—302, London 292—292.75, Newyork 60.10—60.15, Genf 1163—1164, Milanó 234.75—235.50, Bécs 8.46—8.47, Prága 178.25—178.50, Budapest 8.48, Bukarest 28—28.50.

Zagreb, máj. 27. Zárlat: Páris 299.70—304.70, London 291—294, Newyork 59.70—60.50, Brüsszel 293—298.5, Amsterdam 24.05—24.55, Bécs 8.40—8.52, Prága 176—178.40, Trieszt 236.90—239.20, Genf 1157.5—1167.5.

Noviszadi terménytőzsde, máj. 27. A mai forgalom normális. Árak változatlanok. Tengeri, bácskai 190 dinár, bácskai, tiszai hajóállomás R. K. 205 dinár, bánáti, tiszai hajóállomás R. K. 205 dinár. Liszt, export-malmok bácskai 0-ás GG. 700 dinár, 0-ás G. 700 dinár, 2-es kenyér 655 dinár, 5-ös kenyér 600 dinár, 6-os kenyér 550 dinár. Forgalom: tengeri 5600, liszt 500 mm.

Budapesti terménytőzsde, május 27. A terménytőzsdén a nyitáskor az irányzat tartott. Az amerikai piacokon, mind Csikágóban, mind Newyorkban a májusi buza változatlan, a határidős buza 1½, 1¾ centtel drágult, a tengeri 1 centtel visszaesett.

A budapesti tőzsdén nyitáskor az óbuza iránt van kereslet, de ez a kereslet is minimális.

A rozs nem helyezhető el. 410—412 ezer 500 koronával kínálják, kereslet azonban nincs benne.

Budapesti értéktőzsde, május 27. Az irányzat barátságosabb. Mai árfolyamok: Bankok: Angol-magyar 30.75, Földhitelbank 163, Magyar Hitel 351, Jelzá-

loghitel 27.5, Leszámlító bank 52, Országtrák hitel 126, Keresk. bank 902. Bányák és téglagyárak: Magnezit 1090, Általános köszén 2940, Salgó 433. Ipari vállalatok: Nasici 1715, Vasművek és gépgyárak: Fegyver 560, Ganz-Dan. 1985, Ganz vill. 1010, Rimannurányi 103, Schlick 36. Cukorgyárak: Magyar cukor 1795, Stummer 1420.

Csikágói gabonátőzsde, máj. 26. Buza prompt 171.5, buza prompt 167.875, buza májusra 171.75, buza júliusra 163.5, buza szeptemberre 156.5. Tengeri prompt 2. min. 117.25, tengeri májusra 117.25, tengeri júliusra 118.75, tengeri szeptemberre 118.25. Zab májusra 46.875, zab júliusra 47.125, zab szeptemberre 47.875. Róz prompt 2. min. 117.75, róz májusra 118.5, róz júliusra 118, róz szeptemberre 116.

Newyorki gabonátőzsde, máj. 26. Buza őszi vörös 209.75, buza őszi kemény 190.5. Tengeri 128.75.

Az irányzat búzánál tartott, tengerinél esendes.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizék mai állása a következő: Duna: Bezdán 422 (—8), Palánka 446 (—2), Noviszad 437 (—1), Zemun 453 (—), Pancsevó 439 (—), Smederevó 501 (—2), Orsova 415 (+2), Dráva: Maribor 220 (+20), Zákány 85 (+13), Terezinopolje 131 (—4), Oszijek 350 (—18). Száva: Zagreb 60 (—47), Sisak 320 (—25), Jasenovac 626 (—28), Bród 663 (—19), Samac 535 (—15), Mitrovica 422 (—43), Beograd 395 (—1). Tisza: Szentta 156 (—6), Becsej 230 (—2), Titel 398 (—1). Kupa: Karlovac 120 (—34). Una: Novo 122 (—). Vrbas: Banja Luka 110 (—). Bosna: Toboj 70 (+3). Drina: Zvornik 69 (—6). Morava: Csaprija 210 (—15).

SPORT

Pünkösdi futballprogram Becskereken. Becskerekről jelentik: A becskerek egyesületek tárgyalásokat folytatnak a Beogradban tartózkodó Old Boy Basel svájci csapattal. Ha a tárgyalások eredménytelenné válnának, az Old Boy Basel vasárnap az Obiliccsel, hétfőn pedig a Kadimával mérkőzik.

ROSSIJA-FONCIÈRE
biztosító és viszontbiztosító társaság

Tűz, élet, baleset, autómobil-biztosítások
Jégbiztosítások méltányos díjakkal

FIÓKIGAZGATÓSÁG: SUBOTICA
(Rossija-Foncière palota)
KÉPVISELETEK MINDENÜTT

3748

Drótkötelek, szigetelt és csupasz rézhuzalokat, izzólámpaparnirokat, antennadrótokat, ólomkábeleket elsőrendű minőségben, jutányos áron szállít a

Noviszadi Kábelgyár (Radnička u. 2.)
Telefon 121 4433

VEGYEN EGY PAR

„KULCS”-jegyes harisnyát (vörös, kék vagy arany jeggyel) és meggyőződik, hogy 1 pár annyit ideig tart, mint 4 pár másikat harisnya. Mindenütt kapható.

Harisnyák „KULCS” nélkül hamisítottak. 3615-5

NYILTTÉR.**Értesítés**

Értesítem a n. é. közönséget, hogy **szobafestő és mázoló műhelyem** elvállal minden e szakmába vágó munkát a legkényesebb igényeknek megfelelően, ahol legmodernebb sablonjaim állnak rendelkezésre. Költségvetéssel díjtalanul szolgál és meghívásra vidékre is megy

Matkovics Simon

szobafestő és mázoló

Subotica, Lakás III. Kumičićeva ul. 47. Minden időben található Paje Kujundžića ulica 11., Bódićs bádógos üzletében, Molzer ház. 4536

Nyilatkozat

Gál János staramoravica lakos üzletét minden teher nélkül megvettem, semmi néven nevezendő tartozásáért nem vállalok felelősséget, akinek bármilyen követelése van, rajta tölve követelje.

Staramoravica, 1925. május hó 20.

Szücs Lajos kereskedő
Staramoravica

4495

Értesítés

Értesítem a n. é. közönséget, hogy **Paje Kujundžića ul. 22. sz. alatt borbélyüzletet nyitottam.**

Szíves pártfogást kérve

Braun György fodrász

4502

Hirdetmény

A Chevra Kadisa vezetősége értesíti a zsidó hitestvéreket, hogy a f. hó 30-án Sevuoth-ünnep második napján az elhunytak-ért tartandó Hazkara alkalmával az elhunytak névsorának felolvasása ezúttal a Szent-Egylet előljáróságának ünnepélyes installációja miatt nem a Muszaf-ima keretében, hanem a reggeli fél 8 órakor tartandó Mazkir alkalmával fog történni.

Subotica, 1925. május 26.

A Chevra Kadisa Előljárósága.

4513

Értesítés

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy Palics-fürdőn a kis vendéglő külön helyiségében egy a mai kornak megfelelő szikvizgyárat berendeztünk, hogy ez által ugy a vendéglős urakat, valamint a nagyérdemű közönség mindenkori szükségletét kielégíthessük.

PEICS és TARSAI
egysült szikvizgyár.
Telefon Subotica 292.**Értesítés**

Értesítem a n. é. közönséget, hogy 1925. évi június 5-től kezdődőleg **6 heti időtartamra**

női szabászati tanfolyamot

nyitok. Jelentkezés VII. kör Rudics ul. 4.

A. Licht

3868

technológiát végzett szabómesternél.

1 70 HP. szivógázmotor,
2 drb dupla hengerek,
2 pár malomkő felszereléssel,
1 drb kopozó, cilinderek és grizitó,
malom és gépszijak eladók

Cím: **SCHMOLKA** hirdetőjében
NOVISAD, Futoški put 2.

4455

FERD. PIATNIK & SÖHNE WIEN
PIATNIK NÁNDOR és FIAI BUDAPEST
KÁRTYAGYÁRAK

kizárólagos képviselők egész Jugoszlávia területére

F. BEDŐ SUBOTICA

Senoe ul. 19.

Telefon 433.

Tekintettel a forgalomban levő hamisított bélyegzők kar tyákra, csak a nálam vásárolt kártyákért vállalok felelősséget

Eladó 1 drb Wolf-féle 70 HP
félstabil lokomobil to-
vábbá 2" és 3"-os ruggyanta schlauch-
ok valamint 5 m/m-es gummi táblák
pakolásához és egyéb építési beren-
dezések. — Felvilágosításokat ad:
„OBNOVA“ BEOGRAD, Lomina u. 39.

4546

BUTOR

tömör keményfa, elsőrangú gyártmány. Ver-
senyen kívüli árak! Nagyban és kicsinyben.
Teljes hálószoba berendezés 1-a keményfából
4400 din.-től feljebb
Teljes ebédlő berendezés divatos
12.500 din.-től feljebb
Teljes konyhaberendezés fehérre lakkozott
1950 din.-től feljebb

„DOMUS“ bútorgyári-terakat Bernat Pessing
Novisad, Željeznička utca 105-107.
Mitrovica, Planička-ul. 9-11.

Kaucióképes kereskedő
150.000—200.000 din. tőkével
bizalmi állást keres.
Megkeresések „KAUCIÓ“
jeligére e lap kiadóhivatalába
kéretnek.

4549

Gőzgép 60 HP

kazánnal teljesen jó állapotban **ELADÓ**
Brüll Kendergyár Novisad

4496

PÉCS-SZABOLCSI**SZÉN és BRIKETT**és pedig kétszer mesóti kovásszén, kockaszén
ipari célra, valamint

SALGÓTARJÁNI DARABOS SZÉN
cséplési célra legolcsóbb napi árak mellett elvámolva
franko bármely állomásra, továbbá

1-a SZÁRAZ VILLÁZOTT FASZÉN

pormentes, szivógázmotoros üzemre nagyon alkal-
mas, ajánlunk mindenkori pontos szállításra —
legolcsóbb árak mellett

DANICA FAIPAR OSIJEK

Telefon 4—04.

Desatičina ul. 27.

FUCHS FRIEDRICH

épület-, géplakatos és mechanikus
NOVISAD, FUTOSKI PUT 92.

Elvállal mindennemű automobil, motor és mezőgazdasági gép
javítást. Minden gyártmány magas és alacsonysebességű
magnes javítást és tekercselést, az összes fémek és ötvözetek
hegesztését.

Eladó: 1 drb. 29/30 HP. eredeti szivógázmotor, 1 drb 15 HP
2 ütemű nyersolajmotor, 1 drb 2.5 HP. benzínmotor, 1 drb 5
tonnás Daimler és 1 drb 3 tonnás olasz Fiat terepautó, 1 drb
15 HP eredeti Hoffer benzín magánjáró hatos cséplővel és
elevatorral. Fentiek garantált üzemképes állapotban vannak.

4497

Mozisok figyelmébe!

Új sláger filmjeink, melyek lekötőek.
„Franciai árva“ Jackie Coogan legutolsó monu-
mentális filmje. „Kanibál szigetek borzalmái“ vagy
Motaari, Alice Terry, és Ramon Novarroval. —
„Tenger Demonja“ Paul Wegenerrel. — „Bachan-
tin“ Olga Cehova és Brunokasterrel. — „A vihar
gyermeké“ — mind biztos nagy kassza filmek.
Siessen lekötni! Siessen lekötni!

Slavia-filmnél Subotica, Vilsonova ul. 11

LÓSZERSZÁMOKAT

BŐRÖNDÖKET
NYÁRI
BŐRSZANDÁLOKAT
megrendelésre legolcsóbban
készít

Falkenstein Sándor

Subotica

Crnjevićeva ulica 21.
Gálffy gyógytár
Javításokat vidékiek
megvárhatják

4480

UJI UJI

Első
román—csehszlovák
variete társulat

Minden este 9 órai kezdettel a

„**TRI BRATA**“-ban

volt „Tri Šešira“-ban

nagy variete előadás

Kolosszális amerikai műsor

Kellemes italok és ételek

Kerthelyiség!

4157

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. **Subotica** Telefon: 190 sz.

Távíratcím: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota.
Telep: Sentai put.

AMERIKAI KÉVEKÖTŐMANILLA

Zsák, ponyva, kötél, zsinag, lópokrócok,
butorszövet és kárpitos cikkek

Szőnyegek minden kivitelben, kókusz futók
és szőnyeg védők.

Új vukovári arctisztító kenőcs szepítő, himlőhely, sömör, maj-
folt, kelések, fakad kok, forrósgái pörpör, orrvörösség és
minden egyéb arcvirágzás ellen.

Új vukovári bőrszépítő szappan és puder, mely az arcke-
nőcszel a használati utasítás szerint alkalmazva, még ko-
rosabb egyéneknek is viruló és fiatal arcot kölcsönöz

Egy nagy tégely ára 12 dinár, kisebb 8 dinár, szappan 6
dinár, puder 10 dinár.

Minden tégelyen Krajčević, a készítő arcképe látható.

ZE. KRAJČEVIĆ GYÓGYSZERTÁRA**VUKOVAR**

9128

Aki vérszegény, sápadt

vagy aki egyálta-
lan gyenge, az
egészségét csak a
legújabb gyógy-
szerrel nyerheti vissza, melynek neve **Ferrodovim**. Kiváló
gyógyszer és valódi áldás a moosaras és vizenyős területek lak-
osainak, ahol fiatal és öreg egyaránt szenved a maláriától és
egyéb betegségektől. A FERRODOVIM emeli az étvágyat és bár-
mely betegnek visszaadja erejét, frissességét és ismét egészse-
gessé teszi a vért. Már 2—3 üveggel biztos eredmény érhető
el. Ennek az Áldásos gyógyszernek az eladását a közegészség-
ügyi minisztérium engedélyezte. Megrendeléseket elfogad és a
gyógyszert utánvétellel és portómentesen küldi:

pharm. mt. BOGDAN BOGDANOVIĆ gyógyszerész, Mostar (Hercegovina)
Egy üveg ára kimerítő használati utasítással 40 dinár.

DŽAVIĆ MÁRTON

TEMPLOMFESTŐ VÁLLALAT
SUBOTICA, SAVE TEKELIJE UL. 29.

Vállalja templomok átfestését, renoválását, freskók festé-
sét és restaurálását valamint szobák művészi festé-
sét. A legújabb külföldi mintáim állnak a megrende-
lém rendelkezésére.

Prima minőségű
BÜKKHASÁB

házhöz szállítva, felvéve, a legolcsóbb napi áron

SPECIÓ!

Mindennemű fuvarozás a leggyorsabban és legpontosabban
teljesítették. — Szíves támogatást kér

PALJIĆ RADOMIR fakereskedő és spedítőr SUBOTICA
Szeredi-ut, a telerpályaudvar
Telefon 839 beljáratánál 3628

Cipőüzlet megnyitási

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy

cipőüzletemet

a „Bela Lala“-hoz, az Apolló épületében

Novisadon

(a városházával szemben) megnyitottam. — Allandóan rak-
táron tartok legkiválóbb minőségű cipőket a legolcsóbb áron.
Kérem tekintsek meg a raktáramat vötközlethezesség nélkül.

Kiváló tisztelettel

MAVRO POLLAK**NOVISAD**

Olcsó pünkösdi divatcipők eladása megkezdődött **BON-TON** cipőüzletében. Gőzfürdő mel-
lett a régi helyiségben. —

A legolcsóbb üzlet ENGLER ALBERT harisnya áruháza, Štrosmajerova ulica 8.
PÜNKÖSDI OCCASIO
 10 pár elsőrendű selyemflór női harisnya
 2 pár hibánélküli selyem női harisnya **összesen 240 dinár.**

CANADIAN PACIFIC

Kanadába és az Egyesült Államokba

legújabb **EXPRESS** gőzhajókkal

3-SZOR HETENKÉNT

Cherbourgól - Antwerpenből - Hamburgból
 Liverpoolba

Mindenemü felvilágosítást az utazásról,
 menetdíjakról, továbbá a
legpontosabb adatokat
 földmivesek elhelyezkedésére
a kanadai farmokon
 ingyenesen ad

CANADIAN PACIFIC

Beograd, Wilsonov trg 107
 Zagreb, Petrinjska ul. 40

BIRTOK

90 hold egy tagban, 2 házzal, melléképítményekkel, Donji-Miholjac (Szlavónia) közelében

ELADÓ

Csak komoly reflektánsokkal tárgyalok

HINKO SPITZER
 SLAVONSKA-POŽEGA
 Bővebbet
 GRÜNBAUM ALADÁR
 SOMBOR (Lloyd) 4461

Nagy Varjas A. Rókus
 asztalosmester

VI., Vukovićeva ulica 38
 (Csirkepiacnál)

Készít: épület-, portál-, bolti-, irodai berendezést modern, izléses, gazdaságos kivitelben.

Ajánlja saját készítésű kész bútorait.

Kisebb építkezéshez szükséges ajtók és ablakok mindenkor raktárról kaphatók.

Mérsékelt árainról tessék meggyőződni!

Braća Todorović
 nagytrafikjában
 Aleksandrova ul. 8.

Kapható

TANATON-KIVONAT

gyümölcsfa és szőlő permetezésre, továbbá juhok fertőtlenítésére.

Ha jó, gyors és biztos munkát akar, szerezz be

„PATENT PRIMA“
 szőlőpermetező gépet

kézrel könnyen szétszedhető gummi szelepe nincs, javításra nem szorul. 5 évi jótállás

M. KOLTER
 réz és fémáru kereskedése
 Subotica, T. Ciril Metod trg 9. (Nagytemplom és csirkepiac között)

STENICIN

a legjobban bevált fereg és **POLOSKAIRTO**

Kezelése egyszerű, nem piszkít. — Kapható

Drogerija Landauer
 Subotica.

SÜRGŐSEN ELADÓ

Subotica legszebb és legforgalmasabb helyén vendéglőnek és korcsmának kiválóan alkalmas

HÁZ

A házban jelenleg is vendéglő van. A vendéglőhöz van 2 szobás komplett lakás. A jelenlegi vendéglő utcai frontja a házban levő 2 felmondható üzlethelyiséggel megnagyobbítható.

A vételár megegyezés esetén havi részletekben is törleszhető.

Cím a kiadóban.

A legolcsóbb és legjobb **fűzők** készítését elvállalom, kivitelem halcsont nélküli, valamint tisztítást, javítást, alakítást

Haskótök orvosi rendelés után.

Gutai Ferencné, VII. kör, Ostojićeva ul. 29

Milkó Izidor
ÚJ KÖNYVEI

1) Firenzei eset és egyéb elbeszélések
 2) A miniszter barátja. Mosolygó történetek
 3) Spekulané és társai. Egy kötet vidámság
 4) Asszonyok (Novellák és egyebek)
 5) Irók és könyvek (Elbeszélések)
 6) Baedeker írásaiból (Novellisztikus dolgok)

A „Világ“ a következőket írja a könyvekről: Mesélő kedvű, mint Jókai, ironikus mint Mikszáth, kacagós mint Porzó, intelligens, mint Cholnoky, magyaros, mint Abonyi Lajos.

A hat kötet ára 320 din., egy kötet 60 dinár

Minden kötet külön is kapható a Bácsmegyei Napló kiadóhivatalában vagy a szerzőnél (Subotica, Zrinjski trg 28) a pénz előleges beküldése mellett.

Az elegáns hölgy nem visel más anyagot, mint csak

Les Tissus
A.G.B

meri ezek praktikusak és izlésesek. Kérje ezeket minden üzletben

Eladás csak nagyban:

ZAGREB, JELAČIĆEV TRG 20/III. — TELEFON 6—99.

Beogradska Zadruga A. D.
 Beograd

legrégibb (alapítva 1882. évben) hazai biztosító társaság nyújtja a legnagyobb garanciát.

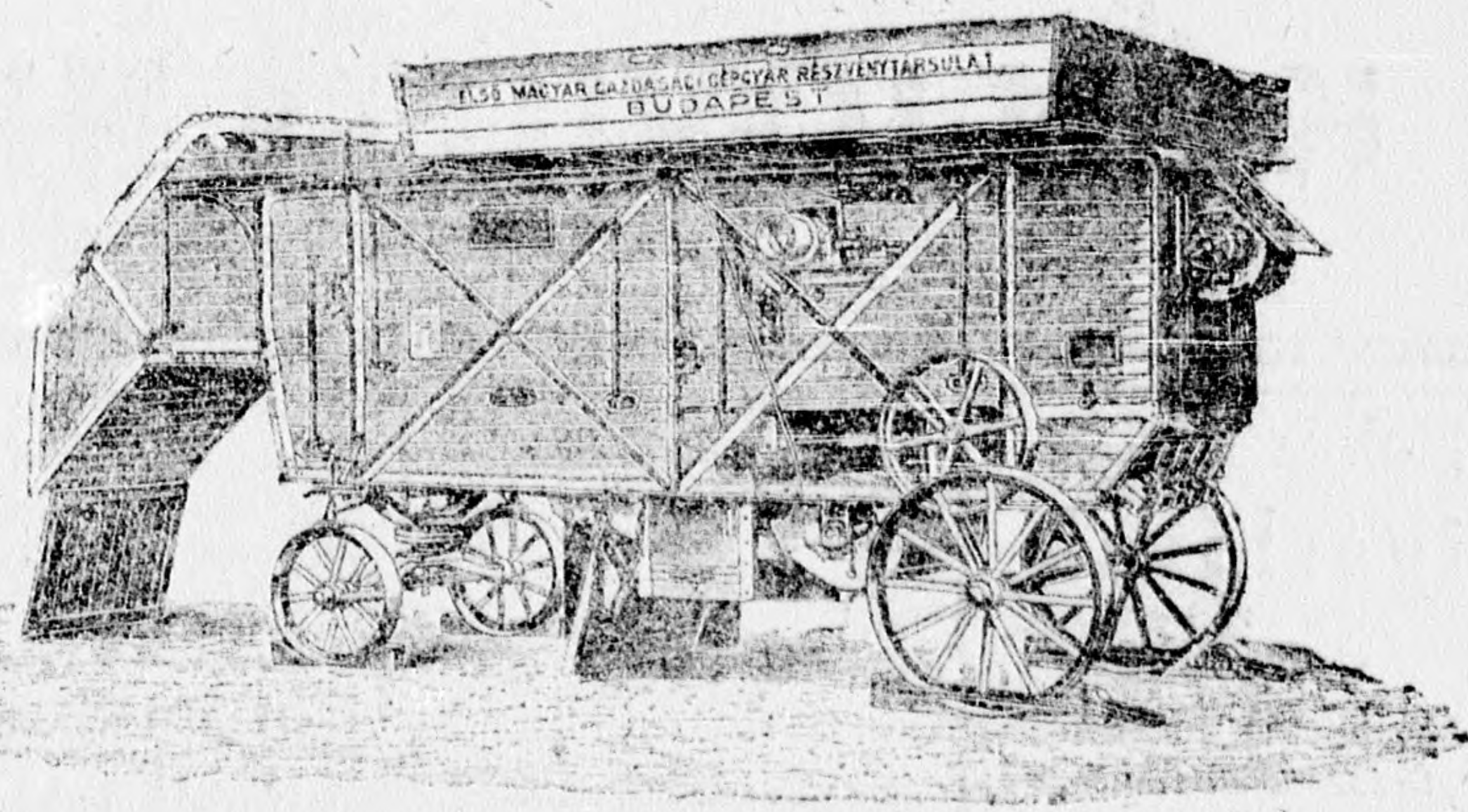
Foglalkozik a biztosítás minden ágával

KÉPVISELI Suboticán és környékén a

Városi Takarékpénztár Suboticán
 városháza I. emelet. — Telefon 400 sz.

Szerb és magyar nyelvet bíró ügynökök kerestetik.

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T.
 Jugoszláviai Vezérképviselete

Állandó raktáron tart: Cséplőgarnitúrákat, utimozdonyokat, gőz- és szivógőznemű lokomobilokat, legújabb szerkezetű acélrámás, gyűrűs csapágyas cséplőket és egyéb gazdaság gépeket, eszközöket és motorokat.

DANICA MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK GYARI LERAKATA **OSIJEK**

Telefon 404. Raktár: DESATIČINA 27. Sürögönc. Danica Industrija

Pünkösdi konfirmációs és vizsgai ajándékok **Ádám** ÉKSZERÉSZNÉL
 OLCSÓBBÁK MINT BÁRHOL SUBOTICA, RUDIĆEVA U. 6.

LIFKA KERT MOZI

május 28-tól—31-ig esütörtöktől—vasárnapig
ZORO és HURU
 a világ leggroteszkebb komikusainak felléptével
NAGY KACAGÓ ELŐADÁSOK
 Szinre kerül a
Hetedik menyországban
 Két napl pő kalandjai 6 felvonásban
ELŐADÁSOK ALATT AZ I. LOVAS DIVIZIÓ HANGVERSENYEZ.
 Az előadás kedvezőtlen idő esetén a teremben lesz megtartva.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címzésű kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdezőkérdezőkhez válaszbélyeg mellékelendő.

NIKKELEZÉS

TÖMEGCIKKEK EGYES DARABOK
 legolcsóbban, legszebben, leggyorsabban
TENNER OPTIKUS és ORVOSI MŰSZERESZNÉL
 SUBOTICA, KORZÓ 11. SZÁM.

Száz kötőít keresünk utépítésnél hosszabb időre. Mérés és kiízetés kétszer havonta. Cim: Drina d. d. Beograd. Kralia Milana 56. sz. III. emelet. 4465

VÉTEL-ELADÁS

Eladó gyors teherautó, kiváló, üzembépes, 3 tonnás, 30 HP »Packard«, Kiss Dezső szabóüzlete. Senta.

Eladó VI. körben polgári ház kerittel, nagy udvarral. Bővebbet Dr. Mamuzić Vécó ügyvédnél. 4431

Műcsitepen 83. számú ház eladó. Megbízott Dr. Palócz Simon ügyvéd. 4488

Egy iókarban levő cipészgép. W. Wilson, nagyon olcsó áron eladó. Albina ulica 1. 4499

Komplett Jókai könyvtárat, nemzeti kiadást keresek megvételre. Cimeket a kiadóba kérek. 4529

30-as szívógázmagánjáró cséplőgarnitúra, magányos 8-as lokomobil, 6-os cséplő, cséplésre készen eladó Vadócz Károlynál, B.-Topola. 3896

Eladó egy 8 HP láncoş magánjáró gőzgarnitúra teljes felszereléssel, kevés javítást igényel. Ára 35.000 dinár; kazán Schuthievort a cséplő Marshall-féle, a gép Stari-Bečej, General Žifković ul. 20 alatt van. Leveleket Papp főgépész. »Patria«-műmalom kérek. Bačka-Topola. 4279

Szelepházakat Marschall regulátorral, MAV lokomobilokhoz szalma- és főrekrázó tengelyeket készit Fuchs gépműhelye Kula, Bačka. 4183

Vidéki hölgyek és urak ékszeriavitást és drágakő-foglalást megvárhatják Blahánál, Subotica, Edényv. piac. 4126

Ui zongorák pianinok, csakis elsőrendű világ-márkák. a leghosszabb, járható részletfizetésre kaphatók 10 éves időtállás mellett. Legnagyobb választék az országban, Kaphatók Kain Lajos hangszerkereskedőnél Subotica, Városháza. 2942

Zvekan és Madarász asztalosmesterek. III. Duličeva ulica 77. asztalos-szakmába vágó épületmunkákat terv szerinti tőtanvos áron készítenek. Ugyanott tanoncok fizetéssel felvétetnek. 3732

Vöröshagyma

Földhagyma, egyiptomi, megérkezett. Narancs, citrom, datolya, füge, nagyban és kicsinyben kapható Kiss István déligyűmölcsösnél, Subotica. (Barátok templomával szemben.)

Elcsereíném Suboticán levő 2 szoba, előszoba, konyha és mellékhelyiségekkel álló lakásonat hasonlóval Somborban. Cim a kiadóban. 4551

Bolthelyiség azonnal kiadó. — Felvilágosítást ugyanott az udvarban kizárólag Tóth ad. Trenka trg 4. 4537

LEVELEZÉS

Két intelligens urleány ismeretség hiányában ezuton szeretne ismeretséget kötni, ami esetleg később komolyra is válhat. Levelceket »Boldogok szeretnének lenni« felicére a kiadóba kérünk. 4555

BŐRGARNITURÁKAT

kárpitosmunkákat egy vidéken mint helyben pontosan és olcsón szállit **NAGY GYULA** Subotica, Sokolska (Gombkötő) u. 7. 3435

FOGLALKOZÁS

Ió házból való intelligens fiúk ékszerész-tanoncnak felvétetnek. Martin Bartoš, Bogovičeva ulica 20. 4281

Vizsgázott gépész állást keres cséplési szezonra. Miklós Mihály, Nagy utca 290, Čoka. 4521

Előnyomda és hímzőüzlet vezetésére keresek azonnali belépésre szakértelmekkel bíró leányt vagy asszonyt. Cim a kiadóban. 4508

Erstklassiges Kinderfräulein, womöglich Kindergärtnerin, mit Jahreszeugnissen, wird per sofort gesucht. Adresse in der Administration. 4498

PRIX ASZTALOS SUBOTICA

Školska ul. 10., Bajski put
 Legmodernebb butorokat valamint modell munkákat készit versenyképes áron. 2730

Deutsches Kinderfräulein wird Gesucht. Mit Jahreszeugnissen bevorzugt. Vorzustellen 12—4. Chefredacteur, Dr. Fenyves, Vilsonova ulica 8. 4498

Vaskereskedésbe inas, kifizető és boltiszolga felvétetik. Buchsbaum József, Szewedi-ut. 4540

ÉKSZEREK

inga- és zsebórák, irókészletek, ridiküliök, cigarettatárcák ezüsből és alpakából — Nagy választék, olcsó árak.

SOK Ékszerésznél, Rudičeva ul.

Szolgát mindenféle munkákra, egy fiut és leányt trafik és könyvkereskedés részére keresek. Tudakozódás: Jovanović Lj. Drag., Cara Dušana 8. alatt. 4543

Ponyva- és zsákvarrólány felvétetik Beck i Drugul, Subotica, Jelašičeva ulica. 4557

Fiatal szijgyártó- és kárpitosgéd azonnali belépésre állást keres. Szíves megkereséseket Gyotvay papirkereskedésbe Baimok. 4553

A közeledő nyári és fürdőszezonra megérkezett a második küldemény

Párisban személyesen kiválasztott SELYEM- GYAPJU- és PAMUTÁRU

Rendkívül nagy és dus választék **OTOMAN**-ban és minden más selyemáruban női felöltőkre méterenkint 245 din.-tól kezdve. Minden más áru is a legmérsékeltebb áron

KONJOVIĆ ÉS NINKOVIĆ BEOGRAD

a Tudományos Akadémia palotája. - Telefon 38-07.

Nehéz belga ígáslovak eladók

Bővebbet: **OBSKRBA, Sremska Mitrovica.**

Kifutóú felvétetik Heuduschka és Hermann cégnél. 4486

Deutsches Fräulein wird gesucht zu 3 Knaben. Serb-kroatische Sprache wird gefordert. Meldung bei Brača Lehner, Aleksandrova ul. 5. 4487

Műtősnővér felvétetik a zsidó kórházban. Jelentkezés okmányokkal dr. Török Béla igazgató-őorvosnál Suboticán.

Gyakorlott varró- és tanulóányok állandó munkára főlvetetnek. Hitri női divatszalonba. 4541

Fiatal ügyes borbélysegédet felveszek. Cim: Zvekić Timó, St.-Kanjiza. 4539

Pünkösdi ünnepekre 1 liter kitünő jó BOR 8 dinár

Nojcek Géza fűszerkereskedő cégnél Subotica

Cipőszakmából egy szerbül beszélő elárusító segédet azonnali belépésre keres Palma cipőárúház, Pašičeva ul. 8. sz. 4544

Bőrgarnitúrák állandó raktára

HIRSCH LÁSZLÓ kárpitosnál Subotica, Paja Dobanovačka 5 ahol mindennemű új és régi munkák legolcsóbban eszűbölhetők. 1084

Intelligentes deutsches Fräulein (die ausschliesslich deutsch spricht) wird zu einem vierjährigen Mädchen zum sofortigen Eintritt gesucht. Gänzliche Verpflegung und Gehalt ohne Wohnung. Adresse in Administration dieses Blattes. 4542

Eladó ház, jó karban, lakó nélküli azonnal beköltözhető. II. Rajčičeva 4, Szentgyörgyi templomnál. 4434

Nversolaj-aktor. 16 HP, három ekével, Avans, svéd gyártmány, cséplésre alkalmas, jutányosan eladó. Zagrebačka ul. 17, Subotica. 4456

Sördugaszoló, sörpasztériszáló és egy könnyű tőderes spediterkoosi eladó. Schwartz borkereskedő, Senčanski put. 4560

Száz lánco prima föld városhoz közel, vasuti állomásnál, egészben vagy parcellánként, jutányosan eladó. Vadász Pál mérnök. 4687

KISS ZÁLOGINTÉZETE mindenféle értéktárgvakra kölcsön ad. Zalogból visszamaradt cirka 500 méter sőtétszürke finom gyapjuszövet, szállitásra; v. férfi női raglán és téli kabátok, kabátok, fehérneműk és minden más tárgvak állandóan olcsón eladatnak. Subotica, I. kör, Bogovičeva (Kinizsi) ul. 12. 5697

Kankónál (gennyves folvsnád), hűgyesbántalmaknál, fehérhólyáznál legjobban hatnak a már 19 éve ismert Larucin-kapszulák és nálcikák. — Minden evógyszertárban és drogériában dobozonként 20 dinár árban kapható. Postán utánbététel: Blum (Illés) gyógyszertár, főpostával szemben. 2159

Ió házikoszt kapható. Abonenseknek és kihordóknak nagy kedvezmény. Trenka trg 4. (Régi szalmapiac.) 4561

Butorozott szoba kiadó ágynemű nélkül, konyhasználattal. Češka ul. 64. 4564

Cipőkülönlegességek párisi divatlap szerint

RÓKA

divat cipészetében Subotica, Pašičeva u. 9.

Két vagy három elegánsan butorozott lakás azonnal kiadó esetleg konyhasználattal. Trumbičeva ul. 3. 4543